

Studiu comparativ asupra gradului de implicare a studen- ților în procesele de asigurare a calității

Studiu comparativ asupra gradului de implicare a studenților în procesele de asigurare a calității

Co-finanțat de către Comisia Europeană.

Co-funded by the
Tempus Programme
of the European Union

Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorilor. Comisia Europeană nu poate fi responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor conținute în acesta.

The European Students' Union (ESU)" is being used to refer to "ESIB - The National Unions of Students in Europe" Belgian asbl BE0890.019.936, due to the fact that both legal entities are going through a merging process. Likewise the visual identity of ESU is being used instead of the one from ESIB.

Autor Laura Fedeli (UNIMC)

Adresă de e-mail laura.fedeli@unimc.it

Persoane implicate Anush Gasparyan (ANQA); Ella Karagulyan (ANQA); Gohar Hovhannisyan (ANSA); Nerses Gevorgyan (ASUE); Cristi Popescu (ESU); Maria Andronie (SHU); Mihai Andronie (SHU); Iustin Andronie (SHU); Stefan Barbalata (SHU); Florin Fainisi (SHU); Yelena Baytalyan (YSAFA)

Referent Simone Betti (UNIMC)

Layout Emily J Fischer

Credite foto ESU, Alexandra Antonescu
Imagine copertă: Shutterstock.com

European Students' Union—ESU
www.esu-online.org

ESPAQ
www.espaq.eu

CUPRINS

PREMIȘĂ	4
STRUCTURA PRODUSULUI FINIT	4
INTRODUCERE	5
PERSPECTIVĂ EUROPEANĂ	7
Participarea studenților la procedurile de asigurare a calității în cadrul Procesului Bologna: angajamentele miniștrilor	7
Situția actuală - din perspectiva studenților	9
INFORMAȚII CU PRIVIRE LA CERCETAREA DE BIROU	13
Regulamente oficiale și agenții de asigurare a calității externe	13
Participarea studenților în procesele și procedurile de asigurare a calității	18
ANEXA 1	21
Țara: Portugalia	21
ANEXA 2	27
Țara: Spania	27
ANEXA 3	31
Țara: România	31
ANEXA 4	37
Țara: Serbia	37
ANEXA 5	43
Țara: Regatul Unit	43
ANEXA 6	47
Țara: Belarus	47
ANEXA 7	49
Țara: Moldova	49
ANEXA 8	53
Țara: Armenia	53
ANEXA 9	57
Țara: Georgia	57
ANEXA 10	63
Țara: Ucraina	63
ANEXA 11: Cele mai bune practici	66
Germania	66
România	67
România	68
Finlanda	69
Portugalia	70
Serbia	72
Georgia	73
Armenia	74

PREMISĂ

Acest document reflectă efortul comun al partenerilor proiectului din pachetul de lucru. Cercetarea de birou a fost condusă de membrii echipei de la Universitatea din Macerata, însă activitatea de cercetare a fost întreprinsă în colaborare cu diverși parteneri, și anume *Centrul Național pentru Învățământul Profesional și Asigurarea Calității din Armenia (ANQA)*, *Asociația Studenților Armeni (ANSA)*, *Universitatea Publică de Științe Economice din Armenia (ASUE)*, *Organizația Europeană a Studenților (ESU)*, *Universitatea Spiru Haret (USH)*, *Academia Publică de Arte Frumoase din Yerevan (YSAFA)*.

Raportul se dorește a fi un instrument de analiză, pentru a evidenția asemănările și deosebirile care ar putea contribui la înțelegerea gradului actual de implicare a studenților și a asociațiilor studențești în procesele de asigurare a calității în unele state europene. Raportul ar putea oferi o privire de ansamblu asupra situației din Armenia și din țările învecinate, unde agențiile de asigurare a calității nu funcționează de mult timp, iar, în unele cazuri, sunt proaspăt înființate.

Prima versiune a produsului finit a fost înaintată unui referent, membru al personalului științific din cadrul Universității din Macerata, și apoi trimisă tuturor partenerilor proiectului, pentru a permite schimbul de idei și comentarii, în vederea îmbunătățirii calității documentului. De fapt, autorul și persoanele implicate în proiect trebuie să țină seama de feedback-ul partenerilor și să efectueze modificările corespunzătoare, dacă este cazul. Documentul definitivat va fi publicat și încărcat pe platforma Alfresco, sistemul de management al documentelor proiectului.

STRUCTURA PRODUSULUI FINIT

Raportul este organizat pe trei secțiuni principale: o privire de ansamblu asupra standardelor europene, pentru a încadra contextul în care se desfășoară analiza; o secțiune de discuții, în care informațiile referitoare la țările menționate mai sus, strânse cu ajutorul acelorași formate, sunt sintetizate și comentate pe scurt; secțiunea anexelor, care cuprinde formatele unice de strângere a datelor și diversele cazuri de bune practici.

Zece țări au fost supuse cercetării de birou: Portugalia, Spania, România, Serbia, Regatul Unit, Armenia și țările învecinate la est cu Armenia (Georgia, Moldova, Ucraina, Belarus).

Azerbaidjan nu a fost inclusă în studiu, întrucât partenerii implicați în cercetarea de birou nu au putut găsi informații relevante despre sistemul de asigurare a calității și despre implicarea studenților.

În plus, au fost descrise 8 cazuri și au fost raportate cele mai bune practici din 7 țări diferite: Germania, România (2), Finlanda, Portugalia, Serbia, Georgia, Armenia.

INTRODUCERE

Scopul produsului finit 2.1, și anume “Studiu comparativ asupra gradului de implicare a studenților în procesele de asigurare a calității”, este furnizarea unei priviri de ansamblu consistente asupra situației actuale din Europa (Azerbaidjan, Georgia, Moldova, Ucraina, Belarus) în ceea ce privește participarea studenților în procesele de asigurare a calității. Sunt analizate aspecte legate deopotrivă de asigurarea calității externe și asigurarea calității interne, identificate prin resurse comprehensive din literatura de specialitate, în special rapoartele existente ale ENQA,¹ Standardele și Liniile Directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior și documentele publicate din sfera proiectului QUEST.²

Situația la nivel național este reperul central al analizei, însă autorii studiului vor apela și la așa-zisa „literatură gri” în vederea identificării celor mai bune practici, proiectelor și evenimentelor inovatoare la un nivel mai restrâns (de exemplu în plan regional), ceea ce poate presupune implicarea diversilor actori: asociațiile studenților, partenerii proiectului etc.

De fapt, în timpul ședinței de lansare a proiectului,³ după cum este prevăzut în versiunea 1.0 a documentului din pachetul de lucru 2, “consorțiul a acceptat să ia ca reper al analizei situația actuală la nivel național, cu Unitățile de referință, însă să analizeze și situații de la nivelul instituțiilor de învățământ superior și de la nivel de studenților, ca studii de caz. Studiile de caz vor oferi o perspectivă aprofundată și neoficială asupra practicilor implementate, contribuind la conturarea unei imagini de ansamblu mai cuprinzătoare asupra proceselor de asigurare a calității implementate în țările urmărite în studiu”.

Implicarea studenților în procesele de asigurare a calității poate avea efecte asupra:

- Asigurării calității interne, atunci când instituțiile de învățământ superior realizează procesul de evaluare prin intermediul personalului intern, care verifică dacă politicile și procedurile de asigurare a calității îndeplinesc standardele;
- Asigurării calității externe, atunci când entități guvernamentale, entități publice ori agenții private se ocupă de evaluarea instituției de învățământ superior. Procesul poate consta în proceduri de evaluare a calității, derulate periodic, proceduri de audit, proceduri de acreditare.

Valoarea și relevanța proceselor grupate sub sintagma „participarea studenților” vor fi analizate prin prisma oportunităților și contribuțiilor aduse în sfera politicilor și procedurilor de asigurare a calității, atât la nivel administrativ cât și pedagogic / educațional.

Formatele de strângere a datelor naționale și a bunelor practici (Anexele 1 – 2, răspândite în aprilie 2015, împreună cu planul de lucru 2) sunt concepute pentru a sprijini și a direcționa cercetarea de birou.

La nivelul asigurării calității interne, aceste instrumente urmăresc să evidențieze potențiala implicare a studenților:

- în grupuri / comisii la nivel intern, responsabile de dezvoltarea procesului de autoevaluare instituțională (completarea chestionarelor, elaborarea rapoartelor, participarea la grupuri de interes / seminarii);
- în întrunirea oficială cu evaluatorii externi, în timpul vizitelor periodice.

La nivelul asigurării calității externe, accentul a fost pus pe evaluarea implicării studenților:

- în conceperea și planificarea procesului de evaluare externă, în calitate de membri ai comisiei agențiilor / organismelor externe;
- ca participanți în procesul de evaluare a agențiilor externe.

REFERINȚE

¹ Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

² Chestionar cu privire la calitate, destinat studenților (QUEST); site web: <http://www.esu-online.org/projects/current/quest/>.

³ Ședința de demarare a proiectului a avut loc la Yerevan, în intervalul 13 – 14 februarie 2014.

responsibility for higher education and research

Council of Europe Publishing

recognition: the Lisbon Recognition Convention

Council of Europe Publishing

European universities

Council of Europe Publishing

European universities

Council of Europe Publishing

res publica

Council of Europe Publishing

2000-2001-09

... and ...

PERSPECTIVĂ EUROPEANĂ⁴

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA PROCESELE DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN CADRUL PROCESULUI BOLOGNA: ANGAJAMENTELE MINIȘTRILOR

Asigurarea calității este unul dintre elementele cheie ale Procesului Bologna, contribuind la formarea și consolidarea încrederii în cadrul Spațiului European al Învățământului Superior și încurajând dezvoltarea coerentă și continuă a calității învățământului terțiar. În pofida faptului că diverșii factori sociali interesați au diferite abordări cu privire la asigurarea calității, Procesul Bologna și Spațiul European al Învățământului Superior au oferit o platformă de cooperare extraordinară în acest domeniu, armonizând perspectivele și așteptările înspre ceea ce înseamnă calitatea în învățământul superior și ce poate fi făcut pentru a o atinge.

De la începuturile Procesului Bologna, miniștrii responsabili pentru învățământul superior au hotărât ca „promovarea cooperării în sfera asigurării calității la nivel european, în scopul dezvoltării criteriilor și metodologiilor comparabile” să fie unul dintre cele mai importante obiective pentru primul deceniu, conform Declarației de la Bologna, semnată în 1999. Aceasta a înlesnit o colaborare mai strânsă între diverșii actori interesați din cadrul sistemelor de asigurare a calității la nivel național și european, punând bazele uneia dintre cele mai eficiente reforme ale Procesului Bologna, conform următoarelor Comunicate Ministeriale.

A doua Conferință Ministerială oficială desfășurată în Praga, în 2001, a menținut „promovarea cooperării la nivel european în sfera asigurării calității” ca unul dintre cele șase obiective ale Procesului Bologna, furnizând detalii cu privire la măsurile viitoare ce trebuie luate în acest domeniu. Miniștrii au decis să creeze Grupul de Lucru de Bologna Follow-UP (BFUG), responsabil cu organizarea de seminarii pentru a analiza problema cooperării în sfera asigurării calității. Comunicatul prevede ca Organizația Europeană a Studenților (ESIB – redenumită ulterior Organizația Europeană a Studenților – ESU), împreună cu alți actori interesați, să fie consultați de BFUG.

REFERINȚĂ

⁴ Această secțiune și sub-secțiunile conexe poartă semnătura lui Cristi Popescu, care a folosit următoarele referințe: Declarația de la Bologna (1999). Declarația comună a miniștrilor europeni ai educației, întruniți la Bologna, pe 19 iunie 1999; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2001). Către Zona Europeană a Învățământului Superior. Comunicatul Conferinței Miniștrilor responsabili cu Învățământul superior, desfășurată la Praga pe 19 mai 2001; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2003). “Către Zona Europeană a Învățământului Superior: crearea Zonei Europene a Învățământului Superior. Comunicatul Conferinței Miniștrilor responsabili cu Învățământul superior, desfășurată la Berlin, pe 19 septembrie 2003”; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2005). Zona Europeană a Învățământului Superior – Îndeplinirea scopurilor. Comunicatul Conferinței Miniștrilor responsabili cu Învățământul superior, Bergen, 19 – 20 mai 2005; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2007). Comunicatul de la Londra. Către Zona Europeană a Învățământului Superior: Să facem față provocărilor într-o lume globalizată; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2009). Procesul Bologna 2020 – Zona Europeană a Învățământului Superior în Noul Deceniu. Comunicatul Conferinței Miniștrilor responsabili cu Învățământul superior, Leuven și Louvain-la-neuve, 28 – 29 aprilie 2009; Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2012). Să ne folosim la maximum potențialul: Consolidarea Zonei Europene a Învățământului Superior. Comunicatul de la București (<http://www.ehea.info/Uploads/%281%29/Bucharest%20Communique%202012%281%29.pdf>); Conferința Miniștrilor responsabili cu Învățământul Superior (2015). Comunicatul de la Yerevan, Yerevan, 14 – 15 mai 2015; Uniunea Studenților Europeni (2015). Bologna din perspectiva studenților, 2015 – “E vremea să îndeplinim așteptările din 1999”, aprilie 2015.

Totuși, primul angajament direct cu privire la participarea studenților la procesele de asigurare a calității a fost luat abia în anul 2003, în cadrul Conferinței Ministeriale din Berlin. Potrivit Comunicatului, până în anul 2005, sistemul național de asigurare a calității ar trebui să vizeze participarea studenților, precum și alte aspecte relevante, cum ar fi definirea responsabilităților organismelor și instituțiilor implicate în asigurarea calității, evaluarea programelor de studiu și a instituțiilor (ceea ce include evaluarea internă și externă), un sistem de acreditare și participarea internațională. Comunicatul stipulează foarte clar că „studenții sunt parteneri cu drepturi depline în sfera guvernantei în învățământul superior”, asigurând faptul că studenții au un rol important nu numai în asigurarea calității, ci în toate deciziile referitoare la învățământul superior. De asemenea, miniștrii au accentuat ideea că principala responsabilitate în sfera asigurării calității în învățământul superior cade în sarcina fiecărei instituții, ceea ce astăzi constituie unul dintre principiile fundamentale ale asigurării calității în Spațiul European al Învățământului Superior. Și structurile de revizuire ulterioară ale Procesului Bologna au suferit modificări. Miniștrii au hotărât să acorde membrilor ESU, Consiliului Europei, EUA, EURASHE și UNESCO / CEPES titlul de membri consultativi. A fost înființată o comisie a BFUG care să monitorizeze activitatea între întrunirile dintre membrii BFUG, din care face parte și un reprezentant al ESU, împreună cu alți actori interesați relevanți.

Un alt element important al acestui Comunicat a fost apelul lansat de Miniștri către membri ENQA, în colaborare cu membrii EUA, EURASHE și ESU „în direcția dezvoltării unui ansamblu convenit de standarde, proceduri și linii de acțiune în sfera asigurării calității, explorării modurilor de a asigura un sistem de evaluare colegială corespunzător pentru agențiile sau organismele de asigurare a calității și / sau acreditare și raportării către miniștri, în anul 2005, prin intermediul membrilor BFUG. În intervalul 2003 – 2005, până la următoarea Conferință Ministerială desfășurată la Bergen, cele 4 organizații numite de miniștri (denumite grupul E4) au colaborat în vederea conturării unei perspective comune referito la ceea ce înseamnă calitatea în învățământul superior și ce se poate face pentru a o atinge și proteja. Acest proces de consultări și întruniri s-a concretizat într-un document intitulat Standarde și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG), la elaborarea căruia, studenții, prin intermediul ESU, au avut o contribuție semnificativă, organizând consultări și dezbateri cu toți membrii ESU, care au avut astfel prilejul să-și exprime părerile și să furnizeze informații.

Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior au fost adoptate de către miniștri în Bergen și conțineau informații importante cu privire la participarea studenților în procesele de asigurare internă a calității, în agențiile de asigurare a calității, în procesele de evaluare colegială externă și în procesele de evaluare organizate de agențiile de asigurare a calității. Comunicatul prevede că deși s-au înregistrat progrese notabile în sfera asigurării calității în țările participante la Procesul Bologna, „mai sunt domenii ce necesită îmbunătățiri, în special implicarea studenților și cooperarea la nivel internațional”. De asemenea, miniștrii au salutat ideea creării unui registru european al agențiilor de asigurare a calității, care să cuprindă toate agențiile din Spațiul European al Învățământului Superior care își desfășoară activitatea în conformitate cu Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior. Miniștrii au solicitat ca natura practică a implementării să fie dezvoltată de membrii grupului E4, în cadrul căruia vocea studenților a fost reprezentată din nou prin ESU.

În timpul următoarei Conferințe Ministeriale de la Londra, din anul 2007, miniștrii au afirmat că Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior au constituit o forță puternică de schimbare cu privire la asigurarea calității, subliniind progresul înregistrat în sfera asigurării calității externe și gradului de implicare a studenților la toate nivelurile începând cu anul 2005. Totuși, și în sfera implicării studenților „sunt necesare îmbunătățiri”. Miniștri au luat cunoștință despre crearea Registrului European al Agențiilor de Asigurare a Calității (cunoscut ulterior ca Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - EQAR) și au aprobat modelul operațional propus de membrii grupului E4, toate cele patru organizații lucrând în parteneriat cu registrul. Cu alte cuvinte, studenții au reprezentat o parte importantă a procesului de dezvoltare și funcționare a EQAR, încă de la crearea sa.

Conferința Ministerială găzduită de țările ce formează Beneluxul, în Leuven / Louvain-la-Neuve, în anul 2009, nu a adus schimbări semnificative în sfera asigurării calității în cadrul Procesului Bologna. Miniștrii au salutat impactul pe care l-au avut EQAR și ESG în dezvoltarea proceselor de asigurare a calității și a solicitat membrilor grupului E4 să continue cooperarea și să asigure că EQAR este evaluat la nivel extern, luând în considerare opiniile diversilor factori sociali interesați. De asemenea, Miniștrii au dat câteva lămuriri, afirmând că și învățământul transnațional ar trebui să fie guvernat de ESG, așa cum se întâmplă în Spațiul European al Învățământului Superior.

Miniștrii s-au întrunit în 2010, în Budapesta și Viena pentru a lansa Spațiul European al Învățământului Superior, așa cum se preconiza de la prima întâlnire din 1999, când a fost adoptat Procesul Bologna. Cu acest prilej, miniștrii au apreciat parteneriatul unic între autoritățile publice, instituțiile de învățământ superior, studenți și membrii personalului împreună cu alți actori interesați, cum ar fi angajatorii, agențiile de asigurare a calității, organizațiile internaționale și instituțiile europene, care au stat la baza reformelor implementate în vederea creării Spațiului European al Învățământului Superior.

În cadrul Conferinței Ministeriale organizate la București, în 2012, Miniștrii au reafirmat importanța asigurării calității, pentru a construi încrederea și a consolida atractivitatea Spațiului European al Învățământului Superior. Au recunoscut raportul elaborat de membrii grupului E4 cu privire la implementarea și aplicarea Standardelor și Liniilor Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior și au solicitat celor patru organizații, în colaborare cu Educational International, BUSINESSEUROPE și EQAR să înainteze o propunere revizuită de ESG. În același timp, miniștrii au salutat evaluarea externă a EQAR și au încurajat agențiile de asigurare a calității să solicite înscrierea în Registru. Un student a făcut parte din echipa de evaluare a EQAR.

Cea mai recentă întrunire a Miniștrilor responsabili pentru învățământul superior a avut loc în 2015, la Yerevan, unde a fost făcut un nou angajament privind participarea studenților la procesele de asigurare a calității. Miniștrii au afirmat că vor „implica studenții, în calitate de membri cu drepturi depline ai comunității academice, precum și alte părți interesate în conceperea planului de învățământ și în procesele de asigurare a calității”. Astfel, Miniștrii au consolidat angajamentul încheiat în 2003 și au oferit garanția că studenții vor continua să joace un rol important în cadrul proceselor de asigurare a calității în Spațiul European al Învățământului Superior, în următorii ani. Mai mult, Miniștrii au accentuat faptul că studenții vor fi implicați în conducerea instituțiilor – „Vom sprijini și proteja studenții și membrii personalului în exercitarea dreptului lor la libertate academică și vom asigura reprezentarea lor, în calitate de parteneri cu drepturi depline, în organele de conducere ale instituțiilor de învățământ superior autonome.”

Miniștrii au adoptat o versiune revizuită a Standardelor și Liniilor Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior, ca urmare a propunerii celor 7 organizații numite de aceștia în cadrul Conferinței Ministeriale precedente, inclusiv Uniunea Studenților din Europa. Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior au menținut recomandările privind participarea studenților în procesele de asigurare a calității și pun accentul pe o abordare orientată mai mult pe student în asigurarea calității predării, învățării și evaluării. De asemenea, a fost adoptat un document ce vizează abordarea europeană a asigurării calității programelor derulate în comun (joint degrees).

Deși sistemele de asigurare a calității diferă în cadrul Spațiului European al Învățământului Superior, și există abordări diferite cu privire la ce înseamnă calitatea învățământului superior și cum s-a dezvoltat sfera asigurării calității în ultimii ani, Miniștrii responsabili pentru învățământul superior din țările din cadrul EHEA au convenit, în stadiile timpurii ale Procesului Bologna, că studenții joacă un rol important în dezvoltarea învățământului superior și că aceștia trebuie să fie parteneri cu drepturi depline în cadrul proceselor de asigurare a calității la toate nivelurile. Acest angajament a fost respectat în toate acțiunile și reformele implementate în sfera asigurării calității din cadrul Spațiului European al Învățământului Superior, în care au fost implicați în calitate de parteneri cu drepturi depline prin Uniunea Studenților din Europa.

SITUAȚIA ACTUALĂ – DIN PERSPECTIVA STUDENȚILOR

Chiar dacă Miniștrii au făcut numeroase angajamente și recomandări în cadrul Procesului Bologna și, ulterior, în cadrul Spațiului European al Învățământului Superior, acestea nu s-au concretizat întotdeauna în măsuri active eficiente. Miniștrii înșiși au recunoscut, în repetate rânduri, în cadrul Comunicatelor Ministeriale, faptul că reformele nu au fost implementate în mod egal în țările din cadrul EHEA și că nivelul de participare a studenților în procesele de asigurare a calității trebuie îmbunătățit.

Pe de altă parte, uneori, reglementările legislative nu sunt suficiente pentru a asigura implementarea eficientă a unui proces și există alți factori care pot contribui la reușita ori la eșecul unei reforme.

Ținând cont de cele menționate mai sus, pentru a avea o imagine realistă referitoare la participarea studenților la procesele de asigurare a calității din cadrul Procesului Bologna, am analizat studiul lansat de Uniunea Studenților din Europa, în cadrul celei mai recente Conferințe Ministeriale din Yerevan – și anume “Bologna din perspectiva studenților, E vremea să îndeplinim așteptările din 1999” – ce reflectă părerile membrilor din 38 de Uniuni Naționale ale Studenților – din Norvegia până în Malta și din Irlanda până în Armenia, cu privire la eficacitatea implementării Procesului Bologna.

Doar unul dintre respondenți, și anume Belarus, a susținut că studenții nu participă la procesele de asigurare internă a calității la nivel național. Conform studiului, membrii dintr-un număr considerabil de Uniuni Naționale ale Studenților (26 din 38) au afirmat că studenții sunt implicați, în mod oficial, în organismele de evaluare internă, în calitate de membri cu drepturi depline. Membrii din majoritatea Uniunilor Naționale ale Studenților (29 din 38) au afirmat că sunt implicați la nivelul furnizării de informații și feedback (completează chestionare, fac parte din focus grupuri etc.), în timp ce unii respondenți (membrii din o treime din Uniunile Naționale ale Studenților) au susținut că studenții se implică activ în procesele de revizuire ulterioare și foarte puțini respondenți au spus că studenții se implică în conceperea și implementarea recomandărilor.

Membrii din majoritatea Uniunilor Naționale ale Studenților (33 din 38) au indicat faptul că studenții sunt implicați, sub diverse forme, în procesele de asigurare a calității externe, în special în calitate de membri cu drepturi depline în grupuri de revizuire (conform răspunsurilor membrilor din 29 de uniuni). Totuși, doar în cazul a trei țări, studenții pot să dețină funcția de președinte ori secretar al grupului de revizuire externă. Din păcate, membrii Uniunilor Naționale ale Studenților din patru țări (Belarus, Luxemburg, Malta și Italia) au subliniat că studenții sunt excluși complet din procesele de asigurare externă a calității.

Potrivit sondajului implementat de Uniunea Studenților din Europa, Belarus, Bulgaria, Letonia și Luxemburg nu au agenții de asigurare a calității. În restul țărilor de unde provin respondenții, membrii din 28 dintr-un total de 34 de Uniuni Naționale ale Studenților au afirmat că studenții au un rol activ în organele de conducere ale agenției (agențiilor) de asigurare a calității din țările lor. În majoritatea cazurilor (22 de Uniuni), studenții acționează în calitate de membri cu drepturi depline în cadrul organismelor (decizionale) de conducere ale agențiilor, iar ceilalți sunt doar membri ai organismelor consultative. De asemenea, studiul evidențiază faptul că membrii din majoritatea Uniunilor Naționale ale Studenților (22 din 38) au fost consultați de către guvernele din țările lor cu privire la aspecte legate de asigurarea calității de-a lungul Spațiului European al Învățământului Superior.

Un exemplu important de implicare a studenților în procesele de asigurarea a calității este existența Grupurilor de Studenți Experți în sfera Asigurării Calității – grupuri de studenți pregătiți pentru a se implica în procesele de asigurare a calității. Membrii din 21 de Uniuni ale Studenților la nivel Național au afirmat că în țările lor există aceste tipuri de grupuri, sub diferite forme. În opt cazuri, grupurile sunt conduse în mod autonom de membrii Uniunilor Studenților la nivel Național, în alte opt cazuri, acestea sunt conduse de agențiile de asigurare a calității, iar în restul de 5 țări, conducerea grupurilor este exercitată atât de agențiile de asigurare a calității cât și de Uniunile Naționale ale Studenților. În majoritatea țărilor (20 din 21), grupurile existente sunt folosite, în mare măsură, de agențiile de asigurare a calității, instituțiile de învățământ superior și de alte instituții în scopul evaluării procedurilor de asigurare a calității și nu numai. Există un astfel de tip de grup și la nivel european, condus, instruit și monitorizat de Uniunea Studenților Europeni.

De asemenea, studiul a vizat și modul în care percep studenții obstacolele cu care se confruntă atunci când se implică în procesele de asigurare a calității la nivel național și, din păcate, membrii Uniunilor Naționale ale Studenților au identificat un număr considerabil de obstacole, cu precădere la nivel de masă ori local. Printre principalele obstacole evidențiate se numără informații insuficiente și pregătire deficitară, grad înalt de birocrație și netratarea studenților ca parteneri în cadrul procesului. Alte obstacole invocate au fost faptul că studenții consideră asigurarea calității un proces inutil, din cauza lipsei de rezultate în urma evaluărilor, lipsei transparenței în cadrul proceselor și din cauza nivelului nesatisfăcător al feedback-ului obținut și al monitorizării.

Uniunea Studenților din Europa a formulat câteva recomandări în direcția îmbunătățirii gradului de implicare a studenților în procesele de asigurare a calității. Reprezentanții studenților au sugerat că studenții ar trebui incluși în toate procesele, întrunirile și / sau deplasările legate de asigurarea calității și că procesul de asigurare internă a calității ar trebui extins, astfel încât să vizeze evaluarea și monitorizarea tuturor activităților educaționale din cadrul instituției. Au afirmat că rapoartele de evaluare trebuie să fie accesibile studenților, altor părți interesate și publicului larg în general și să cuprindă recomandările care trebuie îndeplinite de instituție, care are rolul de a monitoriza în continuare progresul înregistrat. O altă recomandare importantă a fost aceea ca studenții să fie considerați membri egali în procesele de asigurare a calității și să fie reprezentați în procesul decizional în cadrul universităților și a sistemului de învățământ superior, în ansamblu.

A fost menționat faptul că gradul de participare a studenților în cadrul proceselor de asigurare a calității la toate nivelurile s-a îmbunătățit ușor în ultimii ani, însă asigurarea calității trebuie să reprezinte în continuare o prioritate pentru sistemele de învățământ superior, să fie un proces mai transparent și mai puțin birocratic, pentru a asigura că nevoile și așteptările studenților sunt auzite, iar studenții să fie tratați ca parteneri egali și competenți, ce pot furniza informații relevante și stabili o abordare unică în cadrul proceselor de asigurare a calității.

Internal QA

-total

Teacher of 1st
year + 2nd year
and assistant
teacher

Self evaluation
report made by
the students

Student organizes
sessions with a focus
on collecting the
feedback on subjects
regarding different
areas

Student organizes
two student annual
reports on the imple-
mentation of the
student studies

Feedback from
all stakeholders
(Students, Teachers,
Parents, Management,
Society, etc.)
are taken into
account

QA starting
FROM early
beginning
from the start
of the institution

High student
motivation on
involving in QA
Transparency
of QA

Direct
Board to Govern
Direct
completing
to Minister
Good level of
compliance

INFORMAȚII CU PRIVIRE LA CERCETAREA DE BIROU

Datele colectate din cercetarea de birou (expuse integral în anexele la prezenta) sunt organizate aici și discutate în jurul următoarelor aspecte cheie:

- Prezența reglementărilor oficiale și a agențiilor externe de Asigurare a Calității;
- Caracteristicile agențiilor de asigurare a calității QA (autonomie, apartenență, domeniu de activități);
- Participarea la procesele și procedurile de Asigurarea Calității (IQA și EQA).

REGLEMENTĂRI OFICIALE ȘI AGENȚII EXTERNE DE ASIGURARE CALITĂȚII

Toate țările analizate în cercetarea de birou arată că există o tentativă legislativă de a se concentra asupra conceptului de calitate, dar cu un istoric diferit și o atenție diversă față de rolul și implicarea studentului în îmbunătățirea Asigurării Calității în instituțiile de învățământ superior. Gradul de angajare al studenților poate urma atât mecanisme formale cât și informale.

Așa cum vom vedea în paragraful dedicat angajamentul studenților, majoritatea țărilor se bazează pe reglementări care stabilesc nivelul de implicare al studentului în Asigurarea Calității. În unele cazuri, reglementările sunt stabilite de agențiile naționale/regionale, în timp ce în altele, sunt exprimate în sistemul legislativ.

Vom sintetiza aici „Codul Britanic pentru Învățământul Superior – Partea B: Asigurarea și Îmbunătățirea Calității Academice Capitol B5 « Gradul de implicare a Studentului »⁵” care a fost publicat în iunie 2012 și este legat de nivelul de studii licență și master.

Capitolul se concentrează pe două aspecte care se împletesc:

- Rolul instituțiilor de învățământ superior de promovare a participării active a studentului (implementarea procedurilor și mediilor adecvate);
- Conceptul de “parteneriat” care leagă studenții și cadrele didactice într-o viziune/misiune împărtășită în Asigurarea Calității (e.g organizarea discuțiilor bazate pe dovezi).

Gradul de implicare a studenților, se referă la faptul că studenții au oportunitatea de a participa la faza de concepere a unui nou curriculum, în etapa de aprobare, dar și în etapa de revizuire periodică a programului.

Aceste sarcini pot fi îndeplinite asigurând mecanismele/procedurile necesare pentru a recepționa vocea studenților, dar și pentru a organiza pregătirea continuă și acțiuni de sprijin pentru echiparea studenților pentru realizarea rolurilor lor active în îmbunătățirea și asigurarea calității.

Conform celor de mai sus, mecanismele/procedurile de implicare a studenților pot include: chestionare, activități de cercetare pentru prezența studenților în comitete, evenimente studențești, implicarea studenților în proiecte noi, dialogul studenților cu factorii de decizie, forumuri de discuție online, procese formale ale calității. Astfel, este necesar ca studenții să devină conștienți de responsabilitățile lor și să fie pregătiți “să dea un feedback util”.

Un aspect interesant este accentul pus pe recunoașterea valorii pe care o are gradul de implicare a studenților și recompensarea studenților pentru implicarea lor activă.

Conform celor de mai sus, în unele țări, Asigurarea Calității și participarea studenților nu sunt stabilite de legile naționale, ci de reglementări și criterii stabilite de agenții independente, ale căror prezență este, fără îndoială, un pas înainte în cultura și îmbunătățirea calității.

Prezența agențiilor externe de Asigurare a Calității (vezi tabelul1) nu asigură, singură, dezvoltarea cu succes a proceselor de calitate în învățământul superior. Toate țările incluse în cercetarea de birou au înființat aparent o agenție autonomă de Asigurare a Calității (cu excepția lui Belarus unde nu este clar cum Ministerul Educației gestionează procesele și procedurile de calitate), dar activitatea lor și impactul acesteia asupra Asigurării Calității arată rezultate destul de diferite (vezi date despre

REFERINȚĂ

⁵ UK Quality Code for Higher Education - Part B: Assuring and Enhancing Academic Quality
<http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-quality-code/quality-code-part-b>.

Table 1. Legi de referință și agenții de Asigurarea Calității în țările selectate.

Țara	Legislație națională (selecție)	Agenția de Evaluare la nivel național
Portugalia	Legea Evaluării în Învățământul Superior (1994)	✓ A3ES (din 1998 în 2006 CNAVES)
România	Legea Educației Naționale no.1 (2011)	✓ ARACIS (2005)
Serbia	Legea privind Învățământul Superior (2005)	✓ CAQA (2006)
Spania	Planul Național al Calității Universităților (PNECU) 1996-1998-1999, 2000	✓ ANECA (2002)
UK	Codul Carității pentru Învățământul Superior din UK se referă la toate cele patru națiuni din UK, Anglia, Irlanda de Nord, Scoția și Țara Galilor) (2013).	✓ BAC (1984) ✓ QAA (1997)
Armenia	Legea privind Acreditarea a fost adoptată de Adunarea Națională, care definește normele și reglementările cu privire la sistemul național de acreditare (2012)	✓ ANQA (2008)
Belarus	Codul Educației al Republicii Belarus (2011)	Ministerul Educației din Republica Belarus
Georgia	Legea Georgiană privind Învățământul Superior; Legea Georgiană a Îmbunătățirii Calității Educației; legea "Dezvoltării Calității Educației" (2010)	✓ EQE (succesor al LEPL) (2010)
Moldova	Codul educației din Republica Moldova (2010)	✓ ANACIP (2015) (Agenția germană, AQAS și Agenția română, ARACIS funcționează și în Moldova)
Ucraina	Legea privind Învățământul Superior din Ucraina (2014)	Conform noii Legi a Învățământului Superior, Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior este programată să înceapă activitatea în Ucraina la 1 septembrie 2015.

țări Anexe). Așa cum s-a specificat în tabelul sus-menționat, Armenia și țările vecine și-au înființat agențiile lor în ultimii ani și organizația lor este încă funcțională (Ucraina va avea o agenție începând din 1 septembrie 2015).

CARACTERISTICILE AGENȚIILOR DE ASIGURARE A CALITĂȚII

Agențiile de Asigurare a Calității joacă un rol important în majoritatea țărilor și domeniul lor de acțiune adesea trece dincolo de frontierele naționale și îmbrățișează inițiativele internaționale. Caracteristicile agențiilor de Asigurare a Calității înființate în țările menționate pot fi rezumate în jurul următoarelor aspecte (vezi tabel 2):

- Statutul juridic;
- Includerea ca membri ai ENQA;
- Domeniu de activitate;
- Nivel de acțiune;
- Modul de formalizare a acestor acțiuni.

Autonomia poate fi un subiect interesant pentru Asigurarea Calității și este unul dintre criteriile stabilite de ENQA când se evaluează o cerere a unei agenții de a deveni membră cu drepturi depline.

Includerea ca membri cu drepturi depline în ENQA poate fi folosită ca parametru pentru evaluarea eficienței măsurilor și procedurilor de calitate folosite de agenții, pentru a verifica în ce măsură acestea satisfac Standardele și Liniile Directoare privind Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG). Criteriile de a deveni membru sunt relevante pentru acest studiu dat fiind că participarea studenților este clar declarată în criteriul 5 și 6 al documentului "criterii pentru a deveni membru ENQA".

De fapt, agențiile trebuie să desfășoare activități externe de asigurare a calității (la nivel instituțional și al programelor) cu regularitate și să-și demonstreze, în acest proces, "independența", adică, n-ar trebui să fie influențate de instituțiile de învățământ superior, ministere sau alte persoane interesate.

Dar, așa cum s-a spus, "părțile interesate în învățământul superior, în special studenți/cursanți, sunt consultate în cursul procesului de asigurare a calității". Agenția poate să aleagă să includă, după caz, studenți din grupul său de experți în evaluare externă.

Cât despre activitățile țintă și nivelurile de măsurare a Asigurării Calității, agențiile arată o varietate de opțiuni, care majoritatea se concentrează pe: IQA, EQA, auto-evaluare, acreditarea furnizorilor de învățământ superior și cursuri de pregătire pentru studenți.

Tabelul 2. Caracteristici ale agențiilor de asigurare a calității.

Agenție de evaluare	Statut juridic	Statut de membru ENQA	Activitate țintă	Niveluri de evaluare a calității	Moduri de formalizare a procesului de evaluare și acreditare
A3ES (Portugalia)	Fundație națională privată, instituție autonomă	Membru cu drepturi depline (2014)	Acreditarea atât a instituțiilor de învățământ superior, cât și a cursurilor.	4 niveluri de evaluare a calității: asigurarea calității interne, auto-evaluare, evaluare externă, acreditare și auditare instituțională.	Platformă ICT: propuneri pentru programe noi, rapoarte de auto-evaluare, și rapoarte de evaluare externă, printre alte documente sunt supuse și analizate online.
ANECA (Spania)	Național	Membru fondator (2003); membru cu drepturi depline (2004)	Acreditarea atât a diplomelor de licență, cât și a programelor, și personalului.	Misiunea este organizată în: evakuarea programelor, organizarea și promovarea cursurilor de pregătire pentru abordarea de către studenți a așa-numitei "culturi a calității".	Agencia publică un raport anual de activitate care include obiectivele care au ghidat ANECA de-a lungul anului, împreună cu activitățile instituționale și de evaluare desfășurate în cadrul responsabilităților Agenției.
AAC-DEVA (Spania)	Agenție andaluză entitate guvernamentală cu personalitate juridică	Membru cu drepturi depline (2000)	Evaluarea și acreditarea universităților, programelor, cadrelor didactice și a activităților de cercetare conduse în cadrul Sistemului de Cunoaștere Andaluz	Dezvoltarea implementării sistemelor de follow-up, control și excelență în calitate și cercetare.	Rapoartele sunt evaluate de Comisii formate de membrii din afara comunității regionale andaluze și toate informațiile (cu excepția datelor personale) sunt disponibile online.
ACSUCYL (Spania)	Independentă de guvernul regional, condusă de un Consiliu de Administrație un organism de evaluare extern pentru sistemul universitar din Castilla y León	Membru cu drepturi depline (2010)	Dezvoltarea programelor pentru evaluarea calității universităților din Regiunea Autonomă și colaborarea în procesele de evaluare, acreditare și certificare a universităților și a instituțiilor de învățământ superior din afara Regiunii Autonome Castilla y León în contextul Sferei Europene a Învățământului Superior.	Evaluarea, certificarea și acreditarea activităților legate de calitatea sistemului universitar, și în mod special evaluarea cadrelor didactice, diplomelor, cercetării, ca și calitatea instituțională.	Rapoartele finale includ recomandări pentru îmbunătățire care sunt evaluate periodic; când evaluările sunt gata, rapoartele finale sunt publicate pe website, iar procesele sunt revizuite pentru a le îmbunătăți.
ACSUG (Spania)	Independentă din punct de vedere juridic înființată ca un consorțiu între Guvernul Regional al Galiciei și trei universități galiciene: A Coruña (UDC), Santiago (USC) and Vigo (UVI).	Membru cu drepturi depline (2009)	Evaluarea, certificarea și acreditarea activităților conduse de universitățile galiciene, în special legate de predare, cercetare, transfer de cunoștințe și management.	Evaluarea, certificarea și acreditarea instituțiilor (programe, servicii, evaluarea activității de predare, Sisteme Interne de Evaluarea Calității a centrelor și alte procese). Sprijin constant pentru strângerea și canalizarea informațiilor pentru universitățile galiciene, alte instituții și agenții social	Decizia finală despre evaluare vine după un proces de auto-evaluare făcut de solicitanții activității de evaluare și o evaluare externă prin paneluri de revizuire numite de ACSUG

Agenzie de evaluare	Statut juridic	Statut de membru ENQA	Activitate țintă	Niveluri de evaluarea calității	Moduri de formalizare a procesului evaluării și acreditării
AQU (Spania)	Agencia este un organism independent, finanțată de guvernul din Catalonia	Membru cu drepturi depline (2000)	Evaluarea, acreditarea și certificarea calității în sfera universităților și a centrelor de învățământ superior din Catalunya (cursuri de grad, facultăți și școli, servicii și instituții)	Implementarea Cadrului de validare (evaluarea ex-ante), monitorizarea, modificarea și acreditarea diplomelor recunoscute. Evaluarea pre-selecției cadrelor universitare; evaluarea meritelor individuale în predare, cercetare și management a cadrelor didactice și de cercetare în universitățile catalane.	Nu sunt informații
Unibasq (Spania)	Entitate publică de drept privat și pe lângă departamentul guvernamental Basc responsabil cu universitățile	Membru cu drepturi depline (2014)	Revizuește programele de studii, facultățile și instituțiile din Țara Bascilor.	Definește procesul de evaluare pentru fiecare sferă de activitate; evaluează meritele individuale ale personalului universitar pentru remunerație suplimentară la Universitatea Bască de Stat (UPV/EHU); desfășoară evaluarea de pre-selecție a personalului universitar	Evaluarea este realizată de un panel de experți externi.
FCM (Spania)	Organizație nonprofit, înființată la inițiativa guvernului regional de la Madrid.	Membru cu drepturi depline (2015)	Evaluarea diplomelor oficiale, facultăților și programelor de studii din cadrul universităților din Madrid.	Evaluarea, acreditarea și evaluarea performanțelor serviciului public din învățământul superior.	Aprobarea raportului final de către membrii Comisiei de Evaluare și Acreditare este urmare a unui raport de autoevaluare întocmit de către solicitant, evaluării și vizitelor efectuate de un grup de experți.
ARACIS (România)	Instituție publică de interes național, persoană juridică autonomă, independentă din punct de vedere financiar.	Membru cu drepturi depline (2009)	Nu există informații în acest sens	Evaluare (continuă și la cerere), revizuire, audit și acreditare	Nu există informații în acest sens
CAQA (Serbia)	Organism independent al Consiliului Educațional Național. Este singura comisie recunoscută oficial, responsabilă cu asigurarea calității externe a instituțiilor de învățământ superior din Serbia.	Membru cu drepturi depline (2013)	Acreditarea instituțiilor de învățământ superior și programelor de studiu.	Elaborarea standardelor de acreditare și asigurare a calității, sprijin în asigurarea calității instituțiilor și programelor de studiu și demararea proceselor de asigurare a calității externe sub forma acreditării și evaluării tuturor instituțiilor de învățământ superior și programelor de studiu existente	Evaluări colegiale, vizite la fața locului, publicarea rapoartelor.

Agenție de evaluare	Statut juridic	Statut de membru ENQA	Activitate țintă	Niveluri de evaluarea calității	Moduri de formalizare a procesului evaluării și acreditării
QAA (Regatul Unit)	Organism independent, societate cu răspundere limitată și organizație caritabilă	Membru cu drepturi depline (2015)	Respectarea standardelor și îmbunătățirea calității în învățământul superior din Regatul Unit.	Evaluarea furnizorilor privați, conform regulamentelor Agenției de Frontieră din Regatul Unit; analizarea cererilor din partea instituțiilor care doresc să dobândească capacitatea de a elibera diplome. Reglementarea accesului la studii universitare	Evaluare colegială bazată pe așteptările înscrise în Codul de Calitate pentru Învățământul Superior din Regatul Unit. Universitățile și alte organisme care eliberează diplome sunt evaluate prin trei metode distincte de evaluare colegială: evaluare instituțională (Anglia și Irlanda de Nord); evaluare instituțională (Tara Galilor) și evaluare instituțională aprofundată (Scoția)
BAC (Regatul Unit)	Organizație independentă înființată ca organism național de acreditare a studiilor liceale independente, treapta II. Este o organizație caritabilă nonprofit, ce funcționează pe principiul autofinanțării. Sursele de finanțare sunt taxele de acreditare. Nu beneficiază de fonduri publice.	Membru cu drepturi depline (2000)	Acreditarea instituției	Serviciul de consultanță cu privire la toate aspectele în sfera asigurării calității și acreditării.	Analizarea documentelor. Instituțiile sunt supuse monitorizării periodice, vizitelor provizorii și trebuie să trimită anual declarațiile financiare
ANACIP (Moldova)	Agenție națională aprobată datorită unei decizii guvernamentale și a cărei Comisie de Guvernare Interimare a fost numită de Ministerul Învățământului, Ministerul Economiei și Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS)	Nu	Acreditarea instituțiilor de învățământ superior și programelor de studiu	Evaluarea planurilor de învățământ din cadrul tuturor școlilor profesionale tehnice, universităților și instituțiilor de pregătire; acreditare instituțională; elaborarea de strategii publice în sfera asigurării calității; revizuirea periodică a standardelor de acreditare, a standardelor naționale de referință și a indicatorilor de performanță utilizați în procesele de evaluare și asigurarea calității	Nu există informații în acest sens
EQE (Georgia)	Centrul Național pentru Acreditare Națională a fost înființat prin ordin al Ministrului Învățământului și Științei din Georgia.	Nu	Acreditarea instituțională și a programelor de studiu în cadrul instituțiilor de învățământ superior, profesional și general din Georgia.	Validarea documentelor de studiu eliberate în Georgia; promovarea dezvoltării mecanismelor de asigurarea calității; evaluarea externă a respectării standardelor de către o instituție; certificarea (auto) evaluării interne.	- Autoevaluarea unei solicitări de acreditare - Înființarea unei comisii de experți în sfera acreditării - Vizita de acreditare - Comisia de experți în sfera acreditării - audierea orală a aspectelor legate de procesul de acreditare - publicarea deciziei finale.

Agenzie de Evaluare	Statut juridic	Statut de membru ENQA	Activitate țintă	Niveluri de Evaluare a Calității	Moduri de formalizare a procesului evaluării și acreditării
ANQA (Armenia)	Este înființat și subvenționat de către Guvernul din Armenia, menit să fie finanțat prin inițiative antreprenoriale. Este guvernat de către consiliul de acționari și este independent de Ministerul Educației și Științei și de instituțiile la nivel de învățământ superior.	Nu	Acreditare calității programelor și prezentarea acestei decizii către Ministerul Educației și Științei pentru acreditarea de stat;	Efectuarea de audituri academice ale instituțiilor de învățământ superior; evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ superior; aceste decizii sunt prezentate către Ministerul Educației și Științei pentru acreditarea formal a instituțiilor de învățământ superior; evaluarea sistemelor de asigurarea calității și recomandări, etc.	- Auto-evaluare prin instituția care trece printr-o procedură de asigurare externă a calității - Vizita 'on site' a unui grup de experți externi - Decizii bazate pe rezultatele primelor două etape și publicarea rezultatelor.

PARTICIPAREA STUDENȚILOR ÎN PROCESELE ȘI PROCEDURILE DE ASIGURARE A CALITĂȚII

Cercetarea secundară a dezvăluit prezența diferitelor roluri atribuite studenților în procesele de Asigurare a Calității (vezi tabelul 3). Nivelul extern de asigurare a calității poate varia de la rolul de 'observator' la alte roluri mai active de 'expert și partener';

pe când în asigurarea calității la nivel instituțional, majoritatea țărilor beneficiază de rolul de informant al studenților, prin folosirea instrumentelor de cercetare (chestionare, focus-grupuri) pentru a aduna date necesare despre programele de învățare, mediul de învățare și personalul didactic. În numai câteva cazuri, studenții sunt văzuți ca 'parteneri' în comunitatea academică, chiar dacă perspectiva lor specială este relevantă numai pentru îmbunătățirea calității.

Aceasta este una dintre discrepanțele între rolul formal desemnat studenților și rolul lor concret, o situație care poate fi afectată în mod negativ și de structura fragmentată a organizațiilor studenților, în unele cazuri.

Tabelul 3. *SParticiparea studenților la procesul de asigurare a calității*

Țara	Participarea studenților (Da/Nu)	Nivelul de implicare (Rolul)	Modalitate
Portugalia	DA. Echipele de analiză CNAVES au avut obligația de a lua în considerare opiniile studenților. Chiar dacă aceștia sunt reprezentați în mod formal, acțiunile lor sunt limitate.	Sursă de informare în procesul de asigurare a calității la nivel instituțional; odată cu înființarea lui A3ES, participarea studenților a fost încurajată pentru rolul de expert extern	a) integrarea în etapa de auto-evaluare: implicare obligatorie în ședințele cadrelor didactice și asociațiile studențești; b) participarea la chestionarele didactice legate de evaluarea profesorilor și a cursurilor; această etapă este obligatorie și inclusă în etapa de auto-evaluare; c) participarea la evaluarea externă prin intermediul interviurilor în timpul procedurilor externe. În decretul guvernamental (369/2007, Art 15), participarea la evaluarea externă este îndeplinită prin prezența a doi studenți în Consiliul Consultativ A3ES; d) implicarea în alegerea reprezentanților pentru asociațiile studențești și pentru integrare în agenția de acreditare.
România	DA	Studenții reprezentanți sunt membri ai Comitetului de Evaluare și Asigurare a Calității, la nivelul Senatului și al facultăților	Evaluarea cadrelor didactice, a mediului de predare/învățare/traseului profesional de către studenți, prin intermediul chestionarelor.

Țara	Participarea studenților (Da/Nu)	Nivelul de implicare (Rolul)	Modalitate
Serbia	DA	Studenții sunt sursă de informare în procesul de asigurare a calității la nivel instituțional, dar sunt implicați și în procesele decizionale și de guvernare (partener cu drepturi egale). Reprezentanții studenților vor lua parte în organizații profesionale și personalul acestora; studenți vor reprezenta până la 20% din membrii organizațiilor de mai sus	Studenții participă la procesul instituțional de asigurare a calității
Spania	DA. Participarea studenților în ANECA a crescut exponențial între 2008 și 2010.	În programele trecute, studenții erau membri observatori ai comitetului de evaluare externă, iar apoi aceștia au avut un rol mai activ, de membri cu drepturi depline	Studenții participă la Consiliul Consultativ al Agenției și la Grupul de Lucru pentru Participarea Studenților la Strategiile Calității. Participarea studenților există și în programul de calitate pentru cele doctorale din universități, cum ar fi VERIFICA, în DOCENTIA și în AUDIT (schimbarea sistemelor interne de calitate pentru universități).
Marea Britanie	DA	În procesul de evaluare europeană a calității: Experți – există cel puțin un student ca membru cu drepturi depline în fiecare echipă de analiză: Surse de informare – toate analizele implică întâlniri cu grupuri de studenți și organizații reprezentative ai acestora. În procesul de evaluare instituțională: Experți – există universități care pot fi membri cu drepturi depline din organizațiile locale, responsabile pentru asigurarea calității; Parteneri consultativi – există universități unde asociațiile studențești sunt consultate de către structuri responsabile cu asigurarea internă a calității; Surse de informare – furnizare de feedback asupra diferitelor aspect legate de învățare, predare, viața studentescă.	În procesul european de asigurare a calității: participarea la echipele de analiză; prezentarea proiectelor scrise în fața echipelor externe de analiză; furnizarea de feedback către echipele externe de analiză (prin grupurile țintă, sau completarea de chestionare). În procesul instituțional de asigurare a calității: participarea ca membri cu drepturi depline sau parteneri în organismele interne de asigurare a calității (ex participanți la întâlniri, contribuții la strategii, rapoarte, analize, votarea asupra deciziilor despre asigurarea calității, etc); feedback către diferite structuri interne (despre metodele de predare și învățare, planuri de învățământ, performanțele fiecărui profesor, facilități pentru studenți, servicii de asistență studenți, etc); feedback general despre învățământul superior (Sondaj național al studenților, Set de informații cheie; contribuția la dezvoltarea învățării și predării (ex. prin furnizare feedback, participarea la procesul de schimbare a cursurilor noi, etc.)
Armenia	DA	Studenții sunt implicați în structurile de guvernare ale agențiilor naționale de asigurare a calității, în calitate de membri cu drepturi depline în echipele externe de analiză; În procesul instituțional de asigurare a calității, aceștia sunt sursă de informare, iar în procesul european similar, observatori. Ei participă ca experți în procesul de acreditare.	Studenții sunt implicați în redactarea de rapoarte de auto-evaluare, în evaluarea predării, învățării și estimării eficienței prin chestionare, în procedurile de follow-up și în procesul decizional al analizelor externe.
Republica Belarus	Nu	None	N/A
Georgia	DA	Sursă de informare și parteneri (procesul instituțional de asigurare a calității. Partener în procesele externe de audit.	Studenții sunt implicați într-o evaluare sistematică a calității programelor și administrarea lor prin intermediul unor chestionare online, grupuri țintă, participarea la procesele de acreditare (ex auditul extern). O intervenție precisă include grupurile țintă de studenți pentru o analiză aprofundată a livrării programului academic și a serviciilor studențești.
Republica Moldova	DA	Studenții sunt implicați în structurile de guvernare ale agențiilor naționale de asigurare a calității (membri cu drepturi depline). Aceștia sunt observatori în comisia externă de analiză.	În procesul instituțional de asigurare a calității: redactarea de rapoarte de auto-evaluare, proceduri de follow-up.
Ucraina	DA	Implicarea studenților la nivelul de asigurare externă a calității, în calitate de experți pe sectoare de studiu.	Unele rapoarte menționează implicarea studenților și la nivelul instituțional de asigurare a calității, prin intermediul chestionarelor.

1 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: PORTUGALIA

Autor Laura Fedeli (UNIMC)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Sistemul de educație include trei cicluri: de bază, secundar și superior (básico, secundário, superior). Învățământul obligatoriu se clasifică în *ensino basico* (trei intervale de câte patru, doi și respectiv trei ani) și *ensino secundario* (trei ani). Ciclul *ensino superior* este organizat ca un sistem binar, care constă în instituții universitare și politehnici (atât publice cât și particulare). Sistemul universitar se ocupă de furnizarea pregătirii academice cu scopul de a-i ajuta pe studenți să-și dezvolte un *concept* de profesionalizare și să-i încurajeze să se implice în activitatea de cercetare și analiză critică. Politehnicile sunt fie vocaționale, fie cu orientare profesională.⁶

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Ciclul I [Licenciatura] Licență la Universitate	--	Diplomă de liceu sau de cursuri de specializare tehnologică (cursuri de pregătire postliceală); candidații trebuie să fi susținut examenele de admitere corespunzătoare	În mod normal, durata este între 6 și 8 semestre curriculare (180-240 credite transferabile)
Ciclul I [Licenciatura] Licență la Politehnică	--	Diplomă de liceu sau de cursuri de specializare tehnologică (cursuri de pregătire postliceală); candidații trebuie să fi susținut examenele de admitere corespunzătoare	În mod normal, durata este de 6 semestre curriculare (180-240 credite transferabile)
Diplome de învățământ superior, studii de scurtă durată	--	Diplomă de liceu sau de cursuri de specializare tehnologică (cursuri de pregătire postliceală); candidații trebuie să fi susținut examenele de admitere corespunzătoare	Această diplomă este listată la nivelul 5 din Cadrul European al Calificărilor (cel puțin 120 credite transferabile).

REFERINȚĂ

⁶Principalele legi de decret care reglementează învățământul superior din Portugalia: *Legea generală pentru sistemul educațional* (legea 46/86 din 14 octombrie); *Legea autonomiei universitare* (legea 108/88 din 24 septembrie); *Legea autonomiei instituțiilor de învățământ superior politehnic* (legea 54/90 din 5 septembrie); *Legea Învățământului Superior Public și Particular*, Lege de decret 88/2006

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Ciclul II [Mestrado] Studii de master	--	Licență	(90-120 credite transferabile; 60 credite transferabile pentru unele cursuri de specializare)
Ciclul II [Mestrado Integrado] Masterate integrate	--	Licență	(300-360 credite transferabile). În mod normal, durata este între 10 și 12 de semestre curriculare
Ciclul III [Doutoramento] Doctorat (acordat numai de către universități și institute universitare)	--	Master degree	Durata și numărul total de credite transferabile din ciclul de studii care se orientează către ciclul doctoral nu sunt reglementate în legislația curentă; cu toate acestea, instituțiile de învățământ superior atribuie în mod normal 180 de credite transferabile până la o durată de 6 semestre; restul nu au mai mult de 240 de credite transferabile, până la 8 semestre.

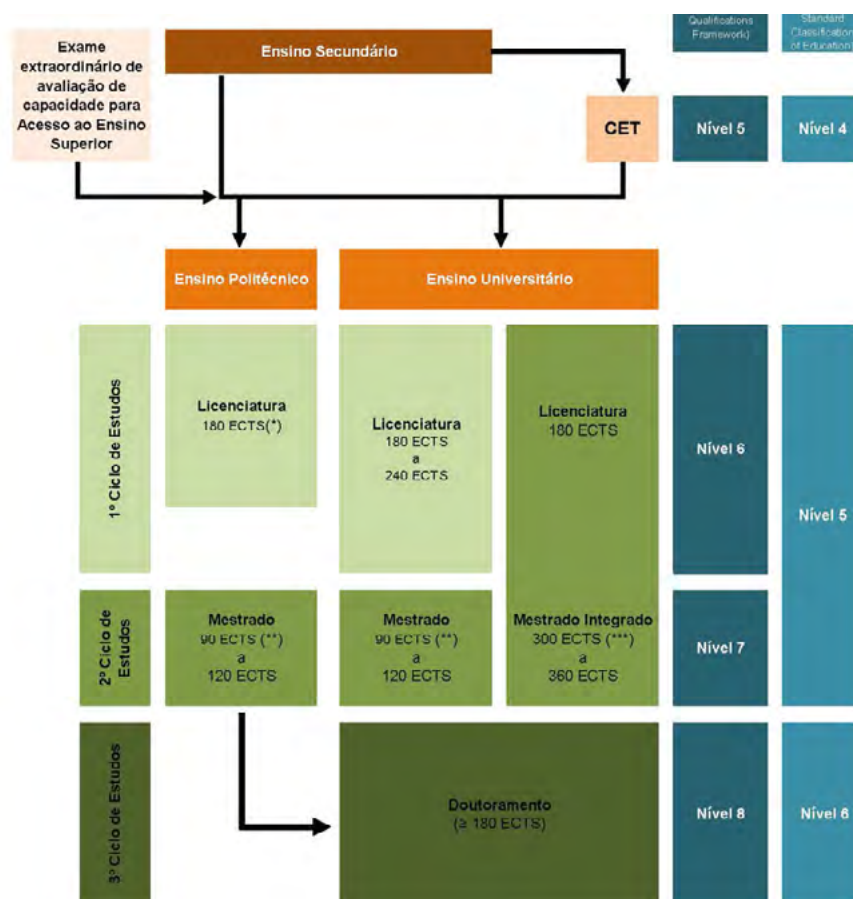

Fig: Sistemul de învățământ superior,

URL: <http://www.dges.mctes.pt/DGES/pt/Reconhecimento/NARICENIC/Ensino+Superior/Diagrama/>

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

Premisă: Autonomia este un aspect central atunci când se abordează sistemul de asigurare a calității în Portugalia: *“Principiul fundamental comun al legilor academice este autonomia prevalentă a universităților publice. În termeni legali, aceste universități au drepturi la o autonomie statutară, științifică, pedagogică, administrativă și financiară. Acest lucru înseamnă că universitățile au aproape o libertate totală de a iniția, suspenda sau anula programele de studii. Ministerul de Știință și Învățământ Superior (DGES), care are responsabilitatea universităților, înregistrează toate programele de studii și gradele academice. Începând cu Legea Autonomiei Universitare din 1988, acest proces de aprobare a fost redus la o procedură birocratică, fără un impact vizibil. Ministerul are numai dreptul de a refuza programele de studii sau gradele academice, în cazul în care acestea nu corespund cu durata unui program sau cu numărul necesar de credite pentru a obține un grad academic. În afară de aceasta, deciziile nu se bazează pe evaluări sau acreditări. Autonomia instituțiilor publice politehnice este aproape similară cu cea a universităților, dar procedura pentru aprobarea programelor de studii este mai restrictivă. Instituțiilor publice politehnice nu li se permite să creeze programe de studii fără o aprobare formală din partea Ministerului. Acestea sunt obligate să prezinte Ministerului toate propunerile (Directorul General pentru Învățământul Superior de la Ministerul Științei și Învățământului Superior) pentru aprobare.”*

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? DA

Dacă răspunsul este da, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document: <http://www.enqa.eu/indirme/papers-and-reports/occasional-papers/EPHreport.pdf>; <http://www.a-pagina-da-educacao.pt/>)

Baza proceselor de asigurare a calității în învățământul superior se găsește în Legea de Evaluare a Învățământului Superior (Legea 38/94). Deoarece sistemul portughez este alcătuit dintr-o sinergie de universități și politehnici, una dintre principalele probleme este stabilirea unui set de principii de asigurarea calității, prin ‘negociere’ cu fiecare participant/sector implicat. Această situație a dus la prezența unor entități reprezentative pentru fiecare sector, cu propriul consiliu de evaluare, astfel: Consiliul de Evaluare pentru Universități Publice (FUP), Consiliul de Evaluare pentru Politehnicele Publice (ADISPOR) și Consiliul de Evaluare pentru Universitățile Particulare și Politehnici (APESP). Acest lucru poate fi considerat unul dintre punctele forte din sistemul de asigurare a calității. *“Într-o oarecare măsură, divizarea în patru consilii de evaluare a adus o reprezentare egală a sub-sectoarelor din procesele de asigurare a calității, chiar dacă nu complet realizată. Deși comisia recomandă un sistem cuprinzător pentru viitor, noul sistem de asigurare a calității ar trebui să reflecte structura divizată din prezent.”*

Pentru a asigura o coordonare și coerență omogenă între diferitele sub-sisteme, a fost stabilită o organizație meta-nivel (Lege decret 1998) sub forma unui Consiliu Național de Evaluare pentru Învățământul Superior (CNAVES). Responsabilitățile specifice ale consiliilor de evaluare (FUP, ADISPOR, APEP) sunt de a:

- organiza și coordona procesul extern de analiză;
- propune către CNAVES structura comisiilor de evaluare colegială;
- propune către CNAVES instrucțiunile din procesul de auto-evaluare;
- monitoriza și sprijini desfășurarea procesului de auto-evaluare;
- se asigura că sunt publicate rapoartele de evaluare externă, precum și orice refutal oferit de către instituțiile ale căror programe de studii sunt evaluate;
- face sugestii și recomandări, cu scopul de a stimula calitatea și de a îmbunătăți modelul de evaluare.

Responsabilitățile specifice ale lui CNAVES sunt de a:

- evalua coerența globală a asigurării calității, pe baza unui studiu comparativ al rapoartelor de evaluare;
- nominaliza comisii de evaluare, pe baza coordonării propunerilor primite de la consiliile de evaluare.⁸

REFERINȚE

⁷ Asigurarea calității în învățământul superior în Portugalia, 2006, p. 19,
URL: <http://www.enqa.eu/indirme/papers-and-reports/occasional-papers/EPHreport.pdf>.

⁸ ENQA- Asigurarea calității în învățământul superior în Portugalia, 2006, p. 22-23,
URL: <http://www.enqa.eu/indirme/papers-and-reports/occasional-papers/EPHreport.pdf>

Ca o remarcă finală, putem adăuga că CNAVES a avut un rol relevant în încurajarea instituțiilor de învățământ superior de a-și dezvolta propriile lor sisteme de asigurare internă a calității. Evaluările efectuate de către CNAVES au îmbunătățit practica și le-au încurajat pe instituții să aibă programe mai transparente. CNAVES a funcționat între 1998 și 2006 după care a fost înlocuit de către A3ES.

- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **DA**

Dacă răspunsul este da, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (A3ES: <http://www.a3es.pt/en>; <http://www.a3es.pt/en/accreditation-and-audit/regulations>; <http://www.a3es.pt/en/accreditation-and-audit/norms-external-assessment>).

Legea decret 369/2007, 5 noiembrie, stipulează înființarea Agenției pentru Evaluare și Acreditare în Învățământul Superior (Agência de Avaliação e Acreditação do Ensino Superior, A3ES). În iunie 2012, Consorțiul European pentru Acreditare (ECA) a acceptat A3ES ca membru și Agenția s-a alăturat Contractului de Cooperare ECA pentru perioada între ianuarie 2012 și iunie 2015.

A3ES este o instituție autonomă care se ocupă de acreditarea instituțiilor de învățământ superior (politehnice și universități, publice și particulare) și a cursurilor.

Agenția oferă 4 niveluri de evaluare a calității: asigurarea internă a calității, auto-evaluare, evaluare externă, acreditare și auditare instituțională.

Portugalia a fost recunoscută ca fiind prima țară care a implementat un sistem care sprijină evaluarea sistemului de învățământ superior printr-o platformă TIC: *"A3ES a stabilit că procedurile necesare pentru a formaliza evaluarea și acreditarea programelor de studii vor fi efectuate online, printr-o platformă TIC, conform paginii de web a lui A3ES. Astfel, propunerile pentru programe noi, rapoartele de auto-evaluare și rapoartele de evaluare externă, precum și alte documente, vor fi transmise online (și analizate online)".*⁹

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**

În sistemul național de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământului superior, studenții au fost integrați în acest proces începând cu acțiunile legislative referitoare la evaluare (Legea 38/94; Legea decret 205/98).

REFERINȚĂ

⁹ MINISTERUL DE ȘTIINȚĂ, TEHNOLOGIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR, PORTUGALIA, Cadrul pentru Calificările din Învățământul Superior din Portugalia, FHEQ-Portugal, 2010, p. 7 URL: http://www.dges.mctes.pt/NR/rdonlyres/90DBE647-5CB6-4846-B88F-101180D9E425/4933/FHEQPortugal_22Nov_2010.pdf

În prezent, participarea studenților este în mod special la nivelul de definiție și de coordonare politică a procesului de evaluare; în chestionarele didactice, acestora li se cere să completeze cu date, precum și în participarea la audituri efectuate de către comisia externă de evaluare (art. 12° și 19° din Legea 38/2007).

◦ **Dacă da**, vă rugăm specificați (adăugați și sursa de referință)

▸ *Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple)*

Există o discrepanță între rolul formal asumat de către studenți și rolul lor concret. În echipele de evaluare CNAVES, a existat obligativitatea de a lua în considerare opinia studenților. Dar chiar dacă aceștia erau reprezentați, acțiunile lor erau limitate. Documentele analizate și citate în acest raport arată că 'studenții nu au reușit niciodată să se manifeste ca participanți cheie – nici în procesele de auto-evaluare internă și nici ca membri ai echipelor de evaluare externă.' Unul dintre dezavantaje este structura fragmentată a organizațiilor studențești. Odată cu înființarea lui A3ES, participarea studenților a fost puternic încurajată, asemenea ca un expert extern în CAE (Comisii de Evaluare Externă - Comissões de Avaliação Externa), cu o încercare experimentală în 2011-2012, ale cărei rezultate a dus la o recrutare anuală și la un proces de pregătire a studenților.

▸ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple*

Nu există informații relevante în documentele oficiale

▸ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*

În cadrul regulamentelor noi (art. 12° Legea 38/2007), participarea studenților este stabilită în următoarele aspect (asigurarea internă și externă a calității):

- a) integrarea în faza de auto-evaluare: implicare obligatorie în ședințele didactice și în asociațiile studențești;
- b) participarea la chestionarele pedagogice legate de evaluarea profesorilor și a cursurilor; acest pas este obligatoriu și integrat în faza de auto-evaluare;
- c) participarea la evaluarea externă prin intermediul interviului în decursul procedurilor și de asigurare că 'studenții au reprezentanți ai asociației în această agenție'. În Decretul guvernamental (369/2007, Art. 15), participarea la evaluarea externă este completă prin desemnarea a doi reprezentanți ai studenților în Comitetul Consultativ A3ES;
- d) implicarea în alegerea reprezentanților pentru asociațiile studențești și integrarea în agenția de acreditare.

2 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: SPANIA

Autor Laura Fedeli (UNIMC)

A ISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Sistemul educațional din Spania este obligatoriu între vârsta de 6 și 16 ani, unde școala primară (*primaria*) durează șase ani, urmată de patru ani în ciclul gimnazial (*E.S.O.*), la sfârșitul cărora se va primi un Certificat de Absolvire.

Învățământul superior include studii universitare și profesionale. Educația academică din universități va duce la obținerea gradelor de licență, master și doctorat. Pregătirea academică aprofundată este oferită de aceleași instituții, diferite de cele postliceale.

CURSURI UNIVERSITARE	VÂRSTA MINIMĂ	CERTIFICARE NECESARĂ	DURATA
Ciclul I Licență	18	Studii liceale – Bacalaureat (Bachillerato) Criterii suplimentare: examen de admitere, nota finală obținută la terminarea studiilor sau pentru anumite module de studiu/materii; relații între planul de învățământ și gradul academic obținut; pregătire academică sau vocațională suplimentară, urmând studiile liceale.	4 ani (240 credite transferabile)

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Ciclul II Master	--	Licență	1 sau 2 ani (60-120 credite transferabil)
Ciclul III Doctorat (acordat numai de către universități și institute universitare)	--	Licență sau echivalent și Master	3-4 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **DA**
- Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga (http://www.fga.it/uploads/media/J._Vidal__C._Ferreira__THE_STATE_OF_EVALUATION_IN_THE_SPANISH_UNIVERSITY_CONTEXT.pdf))

Politicile de asigurare a calității din învățământul superior există în Spania de peste 10 ani, din 1996, când Consiliul Universităților a lansat primul Plan Național de Calitate pentru Universități (PNECU) 1996-1998-1999, 2000

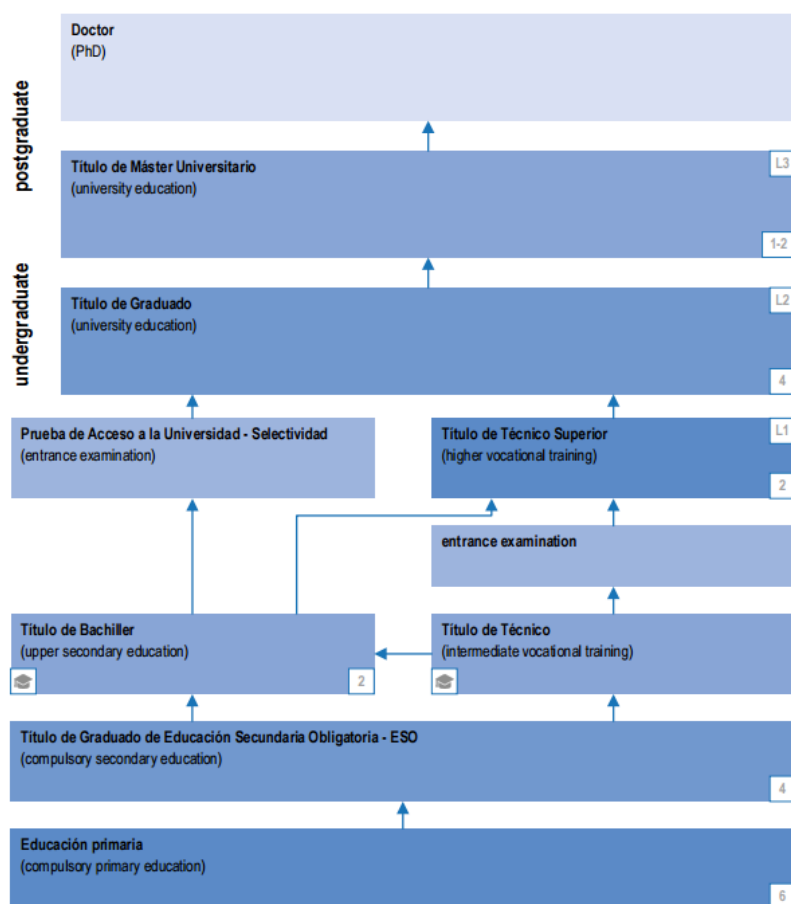

Fig: Sistemul educațional în Spania, URL: <https://www.nuffic.nl/en/library/education-system-spain.pdf>

- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **DA**
- Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

Agencia Națională Spaniolă pentru Acreditare și Evaluarea Calității este ANECA (<http://www.aneca.es/eng/ANECA>); în plus, există agenții regionale de asigurare a calității (din Comunitățile autonome), cum ar fi Agenția pentru calitatea unui sistem universitar din Catalonia (AQU, http://www.aqu.cat/index_en.html) și Unitate pentru Calitate a Universităților Andaluze (UCUA, <http://www.ucua.es/>), Agenția pentru Calitatea Sistemului Universitar din Galicia (ACSUG, Axencia para a Calidade do Sistema Universitario de Galicia), Agenția pentru Calitate Universitară din Insulele Balear (AQIB, <http://www.aquib.org/cat/aquib/>), și Agenția pentru Calitatea în Sistemul Universitar din Castilia și Leon (ACSUCYL, <http://www.acsucyl.es/acsucyl/opencms/agencia/index.html>).

ANECA este angajată în organizarea și promovarea cursurilor de pregătire, pentru a oferi astfel studenților o abordare corespunzătoare 'culturii calității' și de a încuraja o posibilă recrutare pentru participarea la programele de evaluare.

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**
- **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință: http://www.eua.be/Libraries/EQAF_2010/PaperAbstracts_WGS1a_2_Esteve_Mon_Galan_Palomares_Pastor_Valcarcel.sflb.ashx; <http://www.esu-online.org/asset/News/6068/QUEST-for-quality-for-students-publication-Part1.pdf>)

► Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple)

În 2006, ANECA a contactat CREUP (Asociația studenților care reprezintă majoritatea studenților la nivel național) și alte organizații naționale studențești, și care cere crearea unui grup de lucru. Grupul de Lucru ANECA pentru Participarea Studenților la Strategiile de Calitate GATPEPC a fost înființat; inițial, a fost format din personalul ANECA pentru relații internaționale și instituționale și reprezentanți ai studenților din câteva universități din Spania. Scopul grupului de lucru a fost de a propune metode posibile pentru participarea studenților în procesele agențiilor de asigurare a calității. Pentru prima dată, studenții spanioli au luat parte la un program oficial de evaluare instituțională în 2007 ca **membri observatori** ai unei comisii de evaluare externă, iar în 2008 ca **membri cu drepturi depline** într-un alt program. Astăzi, studenții participă la verificarea programelor de studiu recunoscute.

În ultimul trimestru al lui 2007, ANECA a invitat studenții să participe la unul dintre programele sale, Programul de Evaluare Instituțională (PEI). Acesta a fost primul exemplu și prima experiență la nivel național, de participare a studenților într-un program ANECA.

Un caz particular este cel al studenților din universitățile catalane, care se pot alătura Comisiei Studențești AQU pentru a participa la activitățile de evaluare efectuate de aceste universități, de a consilia Agenția cu privire la proiecte care au un impact direct asupra studenților și de a lua parte la studii relevante pentru studenți.

► Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple)

Nu există informații relevante în documentele oficiale

► Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)

Pe scurt, participarea studenților la ANECA a crescut exponențial în ultimii doi ani (2008 – 2010), nu numai în Consiliul consultativ și GATPEPC, dar și în programul de calitate pentru studiile doctorale din universitățile spaniole, din programul VERIFICA, programul DOCENTIA și în programul AUDIT (sisteme de calitate internă pentru universități). Cu alte cuvinte, studenții participă în toate programele unde prezența lor este necesară.

3 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: ROMÂNIA

Autori Andronie Maria, Fainisi Florin, Barbalata Stefan (USH)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Laurea triennale (Licență)	18	Diplomă de absolvire studii liceale	3 ani (180 credite transferabile)
Laurea magistrale (Grad academic)	--	Laurea triennale (Licență)	2 ani (120 credite transferabile)
Laurea magistrale a ciclo unico (Grad academic)	18	Diplomă de absolvire studii liceale	5 sau 6 ani (300 sau 360 credite transferabile)

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Postuniversitar (Curs de specializare)	--	Laurea triennale (Licență)	6 luni/1 an
Post liceal / liceal	--	Diplomă de absolvire studii liceale	3 ani
Master (Curs Master)	--	Laurea triennale (Licență)	2 ani (120 credite transferabile)
Doctorat	--	Diplomă de master	3 ani
Postdoctoral	--	Diplomă de doctorat	2 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document):

DA, Calitatea în Învățământul Superior din România este monitorizată de către:

- Legea Educației Naționale nr.1/2011 (îmbunătățită și adăugită)
http://www.aracis.ro/uploads/media/Lege_nr.1_din_2011_actualizata_01.01.2014_.pdf
- Legea nr.87/2006 privind Asigurarea Calității în Educație (îmbunătățită și adăugită)
<http://www.aracis.ro/uploads/media/legea87.pdf>
- Legea nr. 288/2004 privind Organizarea Studiilor de Învățămînt Superior
<http://www.aracis.ro/uploads/media/288.pdf>

- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

- DA, agenția de evaluare la nivel național, desemnată pentru a evalua asigurarea calității în învățământul superior este ARACIS (Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior), membru al ENQA și înregistrată în EQAR.
<http://www.aracis.ro/>
www.enqa.eu/index.php/enqa-agencies/members/full-members/
<https://www.eqar.eu/register/search.html>

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**

- **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință)

- ▶ *Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple)*

Reprezentanții studenților sunt membrii Comisiilor de Evaluare a Calității din Senat și din facultăți, iar unii dintre ei participă la evaluarea cadrelor didactice

- ▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc.: oferiți exemple)*

Activitățile acestor Comisii pentru Evaluarea și Asigurarea Calității sunt prezente în decursul unui an academic complet, pe baza unui plan proiectat în luna octombrie. Comisiile organizează întâlniri lunare pentru detalierea planului de lucru și analiza calității procesului educațional.

- ▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*

La nivelul facultăților sunt distribuite diferite chestionare, care reprezintă un sprijin puternic pentru aplicarea unor procedure operaționale folosite în procesul de evaluare și asigurare a calității, cum ar fi: evaluarea cadrelor didactice de către studenți, evaluarea mediului de predare/învățare oferit de universități, traseul educațional personal al studenților, etc.

REGULAMENTE, STANDARDE NAȚIONALE ȘI AGENȚII DE CALITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Legea Educației Naționale 1/2011 asigură cadrul pentru exercitarea sub autoritatea statului român a dreptului fundamental la învățatură pe tot parcursul vieții. Legea reglementează structura, funcțiile, organizarea și funcționarea sistemului național de învățământ de stat, particular și confesional.

Legea are ca viziune promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționale, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate. Misiunea asumată de lege este de formare, prin educație, a infrastructurii mentale a societății românești, în acord cu noile cerințe, derivate din statutul României de țară membră a Uniunii Europene și din funcționarea în contextul globalizării, și de generare sustenabilă a unei resurse umane naționale înalt competitive, capabilă să funcționeze eficient în societatea actuală și viitoare.

Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

Sistemul național de învățământ superior se bazează pe următoarele principii:

- a) principiul autonomiei universitare;
- b) principiul libertății academice;
- c) principiul responsabilității publice;
- d) principiul asigurării calității;
- e) principiul echității;
- f) principiul eficienței manageriale și a managementului financiar sustenabil;
- g) principiul transparenței;
- h) principiul respectării drepturilor și libertății studenților și a cadrelor didactice;
- i) principiul independenței în ideologii, religii și doctrine politice;
- j) principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor
- k) principiul consultării partenerilor sociali în procesul decizional;
- l) principiul educației centrate pe student.

În învățământul superior, nu există discriminare pe motive de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, sexuală sau altele, cu excepția măsurilor stipulate în lege.

Asigurarea calității în învățământul superior și cercetarea științifică este o obligație a instituției de învățământ superior și o sarcină fundamentală a Ministerului de Educație și Cercetare Științifică.

Studenții sunt parteneri cu drepturi depline în procesul de asigurare a calității.

Studentii sunt considerați parteneri ai instituțiilor de învățământ superior și membri cu drepturi egale ai comunității academice. În educația confesională, studenții sunt membri ai comunității academice în calitate de discipoli.

În instituțiile de învățământ superior, de stat sau particulare, studenții au dreptul de a stabili ateliere de lucru, cluburi, grupuri, organizații de sport și publicații, conform legii.

Studentii sunt reprezentați într-un procent de 25% în toate structurile decizionale și consultative ale Universității. Federațiile naționale ale studenților legal constituite exprimă interesele studenților în fața instituțiilor de stat la nivel național. Senatul universitar este compus din 75% de cercetători și cadre didactice și 25% de reprezentanți ai studenților. Studenții au cel puțin un reprezentant în comisiile de etică, de acordare a burselor, de asigurare a calității, precum și în altele similare.

Evaluarea cadrelor didactice efectuată de către studenți este obligatorie. Rezultatele obținute sunt informații publice. În România, calitatea din învățământul superior este guvernată de Ordonanța de Urgență nr. 75/2005 privind menținerea calității în educație, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit documentului de mai sus, 'calitatea educației este totalitatea caracteristicilor unui program de studiu și a furnizorului, prin intermediul căruia sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate.' Calitatea evaluării educației constă într-o examinare multicriterială în măsura în care furnizarea de organizare educațională și de programe îndeplinește standarde și standarde de referință.

Atunci când evaluarea calității este efectuată de către furnizorul de educație, aceasta ia forma unei evaluări interne. Când evaluarea calității este efectuată de către o agenție națională sau internațională de specialitate, aceasta ia forma unei evaluări externe.

Calitatea educației oferite este realizată printr-un set de acțiuni pentru dezvoltarea unei capacități instituționale pentru schițarea, planificarea și implementarea programelor de studii, prin care se va consolida încrederea beneficiarilor că organizația furnizoare de educație îndeplinește standardele de calitate.

Asigurarea calității exprimă capacitatea organizațiilor furnizoare de a oferi programe educaționale în conformitate cu standardele stabilite. Calitatea educației este o prioritate permanentă pentru orice organizație furnizoare și pentru angajații acesteia. Furnizarea de educație de calitate este în principal centrată pe rezultate. Rezultatele sunt exprimate în funcție de cunoaștere, abilități, valori și atitudini, care se obțin prin completarea și finalizarea unui nivel de educație sau program de pregătire.

Metodologia pentru Asigurarea Calității în Educație include următoarele componente:

- a) criterii;
- b) standarde și standarde de referință;
- c) indicatori de performanță;
- d) calificări.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- a) planificarea și implementarea concretă a rezultatelor învățării;
- b) monitorizarea rezultatelor;
- c) evaluarea internă a rezultatelor;
- d) evaluarea externă a rezultatelor;

Asigurarea Calității în educație se referă la următoarele domenii și criterii:

A. Capacitatea instituțională care rezultă din organizarea internă a infrastructurii disponibile, definite de următoarele criterii:

- a) structuri instituționale, administrative și manageriale;
- b) resursele materiale și optimizarea folosirii acestora;
- c) resurse umane și capacitatea instituțională pentru atragerea resurselor umane străine din afara țării, potrivit legii;

B. Eficiența Educațională, care constă în mobilizarea resurselor cu scopul de a obține rezultatele planificate, prin intermediul următoarelor criterii:

- a) conținutul programelor de studiu;
- b) rezultatele învățării;
- c) nivelul de implicare;
- d) organizarea activității financiare;

C. Managementul Calității, reflectat prin criteriile de mai jos:

- a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității;
- b) proceduri legate de inițierea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor și activităților;
- c) proceduri obiective și transparente pentru evaluarea rezultatelor învățării, inclusiv de către studenți;
- d) proceduri de evaluare periodică a calității cadrelor didactice;
- e) resurse corespunzătoare pentru accesul la învățare;
- f) bază de date actualizată în mod sistematic, cu privire la asigurarea internă a calității;
- g) transparența informației de interes public, inclusiv cele privind programele de studii și respectiv certificatele, diplomele și calificările oferite;
- h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității în educație, conform legii.
- i) acuratețea raportelor, potrivit legilor în vigoare.

ASIGURARE INTERNĂ A CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

Fiecare dintre instituțiile furnizoare de educație din România are o Comisie pentru Evaluarea și Asigurarea a Calității. În mod operativ, Comisia trebuie să fie prezidată de către liderul instituției sau de către un coordonator special desemnat. Liderul organizației este direct răspunzător pentru calitatea educației oferite.

Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității în instituțiile de învățământ superior include:

- a) 1-3 reprezentanți ai cadrelor didactice, care îndeplinesc criteriile pentru obținerea titlului de Conferențiar, stabilit prin ordinul Ministerului Educației, ales prin vot secret de către Senatul Universității;
- b) un reprezentant al Sindicatului, ales de această instituție;
- c) un reprezentant al studenților, ales de către organizația studențească.

Member of the Commission could be a representative of the employers.

Membru al Comisiei ar putea fi un reprezentant al angajaților.

Membru al Comisiei ar putea fi un reprezentant al minorității, din rândul cadrelor didactice sau a studenților.

Membrii Comisiei nu pot avea funcții manageriale în instituțiile educaționale sau în organizația corespunzătoare, cu excepția persoanelor care se ocupă de managementul operativ.

Puterile Comisiei pentru Evaluare și Asigurare a Calității sunt:

- a) coordonarea aplicării procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității, aprobate de managementul organizației furnizoare de educație;
- b) crearea unui raport anual pentru evaluarea internă despre calitatea educației în organizația respectivă. Raportul va fi făcut cunoscut tuturor beneficiarilor, prin afișare sau publicare;
- c) formularea propunerilor pentru îmbunătățirea calității educației.

EVALUAREA EXTERNĂ A CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

Evaluarea externă a calității în educație include:

- a) evaluarea capacității instituționale;
- b) evaluarea eficienței educaționale;
- c) evaluarea managementului calității la nivel instituțional;
- d) evaluarea calității programelor de studii oferite;
- e) evaluarea coerenței evaluării interne și a situației reale;
- f) evaluarea comparativă inter-instituțională a aceluiași tip de program de studii oferit de diferite instituții furnizoare de educație

Pentru evaluarea externă a calității educației, a fost înființată Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, denumită în continuare ARACIS.

ARACIS este o instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și cu un buget propriu.

ARACIS are următoarele responsabilități în domeniul acreditării:

- a) în mod periodic, alcătuiește metodologie și standarde de acreditare pentru diferite tipuri de programe și furnizori educaționali, care sunt susținute de către Ministerul Educației și aprobate de către Guvern;
- b) conform standardelor și metodologiei aprobate de către Guvern, la cerere sau din proprie inițiativă, efectuează evaluări și propune autorizații, acreditări ale furnizorilor educaționali și ale programelor de studii. Pe baza unor rapoarte de acreditare, Ministerul Educației și Cercetării alcătuiește acte normative pentru stabilirea structurii învățământului superior.

ARACIS are următoarele sarcini în asigurarea calității:

- a) de a formula și revizui periodic, pe baza bunelor practice, standardele naționale de referință și indicatorii de performanță pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior;
- b) de a colabora cu Ministerul Educației pentru dezvoltarea și promovarea politicilor și strategiilor de acțiune, cu scopul îmbunătățirii calității educației în România;
- c) de a organiza anual consultări cu instituțiile de învățământ superior pentru a stabili priorități pentru asigurarea calității;
- d) de a dezvolta și a face publice propriile proceduri de evaluare externă a calității pentru educație;
- e) de a stabili contacte cu instituțiile educaționale din țară și străinătate, de a furniza servicii pentru evaluarea externă a calității programelor și furnizorilor educaționali de programe specifice învățământului superior, precum și pentru evaluarea inter-instituțională a unor programe similare;
- g) de a face publice rezultatele evaluărilor externe;
- g) to make public the results of external assessments;
- h) de a publica cărți, lucrări, ghiduri pentru evaluarea bunelor practici și asigurării calității;
- i) de a alcătui o analiză, o dată la trei ani, a calității învățământului superior din România;
- j) de a coopera cu agenții similare din alte țări pentru dezvoltarea și implementarea de măsuri eficiente, cu scopul îmbunătățirii calității programelor din învățământul superior;
- k) de a dezvolta un Cod de Etică Profesională pentru experții ARACIS;
- l) de a publica un raport anual privind activitatea proprie;
- m) de a alcătui, o dată la 3 ani, rapoarte de auto-evaluare a calității pentru activitățile proprii, cu scopul de a se pregăti pentru evaluare externă efectuată de agenții din alte țări.

ARACIS este guvernat de către un Consiliu compus din 21 de membri. Există 17 cadre didactice care ocupă poziții în învățământul superior, reprezentanți ale domeniilor din studiile universitare.

Mai fac parte din Consiliul ARACIS și un reprezentant al angajatorilor, un reprezentant al Sindicatului cu cei mai mulți membri în învățământul superior și doi studenți, reprezentanți ai federațiilor studențești din România, reconfirmați la începutul fiecărui an academic.

4 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: SERBIA

Autori Andronie Mihai, Andronie Iustin (USH)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Specificați diferitele niveluri din sistem, cu detalii pentru fiecare mențiune:

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Licență (Studii profesionale de bază – ciclul I Bologna)	18-19	Absolvenți de 4 ani școlari liceali, examen de admitere sau probă de testare abilități	3 ani, 180 credite transferabile
Licență (Studii academice de bază – ciclul I Bologna)	18-19	Absolvenți de 4 ani școlari liceali, examen de admitere sau probă de testare abilități	3-4 ani, 180-240 credite transferabile

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Master (ciclul II Bologna)	21-23	Licență	1-2 ani, 60-120 credite transferabile
Studii academice aprofundate (ciclul II Bologna)	21-23	Licență	1 an, 60 credite transferabile
Studii profesionale aprofundate (ciclul II Bologna)	23-24	Studii licență specializate	1 an, 60 credite transferabile
Studii doctorale - Ph. D	21-23	Cel puțin 300 de credite transferabile din studiile anterioare	3 ani, 180 credite transferabile

Sistemul de învățământ superior are două tipuri de studii:

- Studii academice organizate la universități, și
- Studii profesionale specifice, organizate fie de colegii pentru studii aplicate fie de universități.

Studiile academice sunt structurate pe un sistem de trei cicluri, care include:

- Studii academice de bază (Licență) cu durata de 3-4 ani, cu 180-240 credite transferabile,
- Studii de Master, cu durata de 1-2 ani, cu 60-120 credite transferabile, și
- Studii doctorale (PhD), cu minimum trei ani de studii sau 180 de credite transferabile.

Domeniul științelor medicale (medicina, stomatologia și medicina veterinară) este diferit de celelalte domenii. Studiile durează 6 ani și trebuie obținut un număr minim de 360 de credite transferabile.

Studiile aplicate și studiile vocaționale se regăsesc în sistemul de educație din Serbia. Acestea sunt structurate pe două niveluri:

- Studii aplicate de bază, trei ani, 180 de credite transferabile
- Studii aplicate specializate, un an, 60 de credite transferabile

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document)
 - Da, există Legea Învățământului Superior (LHE, 2005 și adăugiri în 2008, 2010 și 2012) care poate fi accesată la următorul link: <http://www.minoritycentre.org/sites/default/files/law-higher-education-serbia.pdf>.
 - Serbia a aderat la Procesul de la Bologna în 2003 și a inițiat un proces de reformă, care a primit o susținere legală în 2005, prin adoptarea Legii Învățământului Superior. Această lege guvernează sistemul de învățământ superior, condițiile și modul în care sunt efectuate activitățile din acest domeniu. De asemenea, se ocupă de finanțarea și de alte probleme importante pentru bunul mers al învățământului superior din Serbia. Legea a introdus Sistemul European de Transfer de Credite, sistemul cu trei cicluri de studii și suplimentul la diplomă. Din 2007/2008, studenții beneficiază de programe de studii noi la toate instituțiile de învățământ superior.
 - Toate instituțiile de învățământ superior trebuie să fie acreditate pentru a obține licența de funcționare, emisă de Ministerul Educației, Științei și Dezvoltării Tehnologice. Instituțiile particulare de învățământ superior (cele care nu sunt înființate de către stat) au același statut cu cele publice.
 - Fiecare instituție de învățământ superior este responsabilă cu asigurarea calității programelor de studii oferite. Potrivit Legii de mai sus, procesul de acreditare se desfășoară astfel:
 - Instituția de învățământ superior, prin actele sale legislative sau un act legal general, definește instituțiile și procedurile privind monitorizarea, asigurarea, promovarea și dezvoltarea calității programelor de studii, condițiile de predare și de lucru. De asemenea, trebuie analizată respectarea obligațiilor de asigurare a calității printr-o instituție independentă de învățământ superior sau echivalent, în conformitate cu regulamentele adoptate de către Ministerul Educației, la propunerea Consiliului Național.
 - Procedura de analiză a calității include și evaluarea de către studenți a programelor de studii. Comisia analizează respectarea obligațiilor de asigurare a calității de către o instituție de învățământ superior independentă sau echivalent, potrivit unui plan anual de activități, din ordinul specific al Consiliului Național, la cererea acelei instituții independente sau a Ministerului.
 - Comisia raportează asupra respectării obligațiilor de asigurare a calității de către o anumită instituție de învățământ superior independentă sau echivalent către Consiliul Național, Minister și către instituția în discuție.
 - Instituția de învățământ superior independentă poate prezenta comentariile sale despre raportul de analiză a calității către Consiliul Național în decurs de 15 zile de la data primirii acelui raport.
 - Consiliul Național transmite raportul Comisiei către Conferința Universităților și Conferința Universităților pentru Studenți și/sau Conferința Instituțiilor pentru Studii Profesionale și Conferința Studenților Instituțiilor pentru Studii Profesionale.
 - Consiliul Național face propria evaluare a faptului dacă instituția de învățământ superior independentă respectă obligațiile de asigurare a calității, pe baza raportului Comisiei, și o transmite către instituția respectivă și către Minister.
 - Rezultatul analizei respectării obligațiilor de asigurare a calității de către o instituție de învățământ superior independentă va fi publicat, potrivit documentului legal adoptat de către Consiliul Național.
- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? Dacă răspunsul este da, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document (<http://www.kapk.org/>)
 - Da, Consiliul Național pentru Învățământul Superior – Comisia pentru Acreditare și Asigurarea Calității. Consiliul Național pentru Învățământul Superior a înființat Comisia pentru Acreditare și Asigurarea Calității pentru ca aceasta să se ocupe de acreditare, asigurarea calității din instituțiile de învățământ superior din Serbia și cu evaluarea programelor de studii.

Potrivit legii, Comisia este independentă și funcționează pe principiul profesionalismului. Pe lângă implementarea procedurii de acreditare și emiterea de licențe pentru instituțiile de învățământ superior, Comisia propune standarde și proceduri de calitate:

- Standarde și proceduri de acreditare pentru instituțiile din învățământul superior;
- Standarde și proceduri de acreditare pentru programele de studii;
- Standarde și proceduri de auto-evaluare și evaluare a calității instituțiilor din învățământul superior;

Conform legii, Consiliul Național are 16 membri, aleși de către Adunarea Generală a Republicii Serbia:

- Zece membri dintre profesorii titularizați, savanți și oameni de știință și/sau artiști cu lucrări recunoscute pe plan internațional sau care au adus o contribuție considerabilă la cultura națională;
- Doi membri dintre profesorii din domeniul studiilor profesionale, la recomandarea Conferinței Instituțiilor pentru Studii Profesionale;
- Patru membri vor fi aleși dintre oamenii de știință sau savanții recunoscuți, oameni de cultură, artiști sau oameni de afaceri, unde trei dintre ei sunt propuși de către Guvernul Republicii Serbia

Potrivit Legii Învățământului Superior, Consiliul Național are următoarele responsabilități:

- De a monitoriza dezvoltarea învățământului superior și respectarea standardelor europene și internaționale;
- De a recomanda către Ministerul Educației strategii privind învățământul superior;
- De a consilia asupra politicii de admitere în instituțiile de învățământ superior;
- De a oferi îndrumare în procesul de adoptare a legislației privind probleme relevante pentru activitățile de învățământ superior;
- De a face recomandări către Guvern privind regulile generale și standardele de lucru în instituțiile de învățământ superior, precum și resursele financiare pentru implementarea lor, conform instrucțiunilor primite de la Conferința Universităților și Conferința Instituțiilor pentru Studii Profesionale;
- De a identifica domeniile științifice, artistice și/sau profesionale de activitate, așa cum sunt stipulate în Legea Învățământului Superior, la recomandarea Conferinței Universităților și Conferinței Instituțiilor pentru Studii Profesionale;
- De a stabili standard pentru evaluarea internă și evaluarea calității în instituțiile de învățământ superior;
- De a stabili standarde și proceduri pentru evaluarea externă a calității în instituțiile din învățământul superior;
- De a stabili standarde pentru eliberarea permiselor de lucru;
- De a stabili standarde și proceduri pentru acreditarea instituțiilor de învățământ superior;
- De a stabili standarde și proceduri pentru acreditarea programelor de studii;
- De a decide în a doua instanță asupra apelurilor privind procedura de acreditare;
- De a face recomandări asupra condițiilor specifice legate de alegerea în funcții didactice;
- De a alcătui o listă de calificări profesionale, academice și științifice care să indice un grad academic la un nivel dat de studii, într-un domeniu dat și abrevierile pentru aceste calificări;
- De a avea și alte sarcini, conform legii.

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**
- Dacă răspunsul este **da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință)
 - ▶ Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple)
 - Potrivit Legii Învățământului Superior, studenții sunt implicați în procesele de guvernanță și de luare de decizii, în probleme specifice predării asigurării calității;
 - Procedura de analiză a calității trebuie să includă și evaluarea programelor de studii făcută de către studenți;

- Procedura de evaluare internă include și o evaluare făcută de către studenți;
- Potrivit Legii Învățământului Superior, o instituție de învățământ superior va avea un Parlament al Studenților - Art 56 din Legea Învățământului Superior din Serbia;
- Consiliul Instituțiilor de Învățământ Superior, menționat în legea de mai sus va include și reprezentanți ai studenților;
- Potrivit Legii Învățământului Superior, în discutarea și/sau decidera asupra problemelor legate de asigurarea calității cursurilor, reforma programelor de studii, analiza eficienței studiului și determinarea numărului de credite transferabile, vor lua parte și reprezentanți ai studenților din instituții profesionale și organele acestora; studenții vor fi până la 20% din membrii acestor instituții;
- Legea Învățământului Superior din Serbia stabilește o Conferință a Universităților pentru Studenți și o Conferință Studențească a Instituțiilor pentru Studii Profesionale, cu scopul de a urmări interesele studenților ca parteneri în procesul învățământului superior. Acest organism este alcătuit din reprezentanții parlamentelor studențești din universități. Conferința Studențească a Instituțiilor pentru Studii Profesionale include reprezentanți ai parlamentelor studențești din instituțiile de studii profesionale. Statutul Conferinței reglementează problemele organizaționale și lucrările acesteia. Potrivit legii, doi reprezentanți aleși de această instituție pot lua parte, fără drept de vot, la lucrările Consiliului Național.

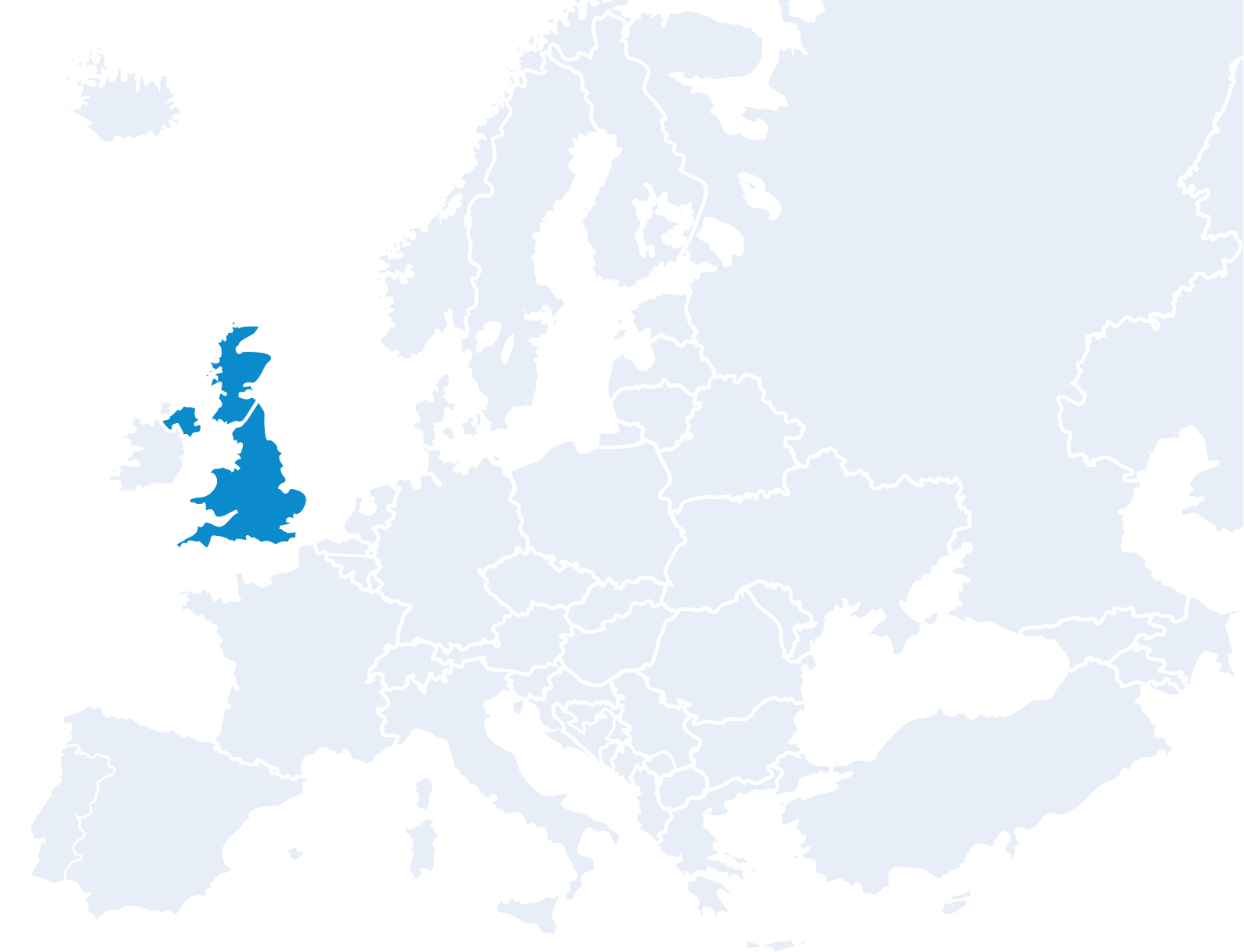
▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple)*

- Oferirea de feedback în timpul și după cursuri, din perspectiva studenților, în organismele din care fac parte, legat de calitatea programelor de studii;
- Studenți pot avea interesele lor reprezentate în Consiliu, ca membri ai Conferinței Studențești, la orice întâlnire a Consiliului, dar fără drept de vot.

▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*

- Studenții își reprezintă interesele lor legate de asigurarea calității în învățământul superior în principal prin participarea în organisme diferite, la nivelul asigurării calității:
 - ▶ Organisme profesionale;
 - ▶ Parlamentul Studenților;
 - ▶ Consiliul de Învățământ Superior;
 - ▶ Conferințele Studenților.

5 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: MAREA BRITANIE¹⁰

Autor Cristi Popescu (ESU)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Licența	--	Diplomă studii liceale (Nivelurile A, Bacalaureat Internațional, Diplomă bacalaureat sau echivalent de calificări pentru absolvirea studiilor liceale)	3 ani, 4 în unele cazuri
Studii postliceale	--	Diplomă studii liceale (Nivelurile A, Bacalaureat Internațional, Diplomă bacalaureat sau echivalent decalificări pentru absolvirea studiilor liceale)	2 ani
Diploma de Învățământ Superior	--	Diplomă studii liceale (Nivelurile A, Bacalaureat Internațional, Diplomă bacalaureat sau echivalent de calificări pentru absolvirea studiilor liceale)	2 ani
Certificat de Învățământ Superior	--	Diplomă studii liceale (Nivelurile A, Bacalaureat Internațional, Diplomă bacalaureat sau echivalent de calificări pentru absolvirea studiilor liceale)	1 an
Diplomă studii profesionale (HNDs)	--	Diplomă studii liceale (Nivelurile A, Bacalaureat Internațional, Diplomă bacalaureat sau echivalent de calificări pentru absolvirea studiilor liceale)	2 ani

REFERINȚĂ

¹⁰ Privind implicarea studenților în asigurarea calității în Marea Britanie, ne vom referi la situația din Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord, având în vedere că Scoția are o situație puțin diferită.

Cursuri academice post-universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Master	--	Licență	1 sau 2 ani
Master în Administrația Afacerilor (MBAs)	--	Licență	2 ani
Doctorat	--	Licență	3 ani
Diplome și calificări postuniversitare	--	Licență	Variație mare – între câteva luni până la 1 sau 2 ani
Calificări profesionale și vocaționale	--	Licență	Variație mare – între câteva luni până la 1 sau 2 ani
Cursuri de conversie profesională	--	Licență	Variație mare – între câteva luni până la 1 sau 2 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document)

Da, există **Codul Calității pentru Învățământul Superior din Marea Britanie**, redactat de către Agenția de Asigurare a Calității (QAA), în colaborare cu sectorul de învățământ superior din Marea Britanie. Codul Calității pentru Învățământul Superior din Marea Britanie are trei secțiuni principale – stabilirea și menținerea standardelor academice, asigurarea și îmbunătățirea calității și informației despre învățământul superior.

Furnizorii educaționali din învățământul superior folosesc documentul ca punct de pornire pentru a defini viziunea lor proprie despre calitate în învățământul superior, alături de politicile lor interne. Documentul este folosit și de revizorii QAA ca punct de referință pentru activitatea lor legată de învățământul superior.

Surse: <http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-quality-code>

- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

Da, există **Agencia pentru Asigurarea Calității (QAA)**, un organism independent care este responsabil pentru monitorizarea standardelor și pentru îmbunătățirea calității din învățământul superior din Marea Britanie. QAA nu este direct desemnată de către lege pentru a efectua revizii externe, ci are contracte cu organisme de finanțare publică din Marea Britanie (Consiliul de Finanțare a Învățământului Superior din Scoția, Consiliul de Finanțare a Învățământului Superior din Țara Galilor, Departamentul pentru Forța de Muncă și Studii, Consiliul de Finanțare a Învățământului Superior din Anglia) pentru a se asigura că pregătirea finanțată este evaluată din punct de vedere calitativ.

Toate reviziile efectuate de către QAA sunt evaluate colegial și au cel puțin un student în echipă.

Surse: <http://www.qaa.ac.uk/about-us>

http://www.qu.edu.qa/offices/vpcao/documents/accreditation/UK_QA_in_higher_education.pdf

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**
- **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință)
 - ▶ *Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple)*

Pentru asigurarea externă a calității

 - Experți – există cel puțin un student ca membru cu drepturi depline în fiecare echipă de analiză
 - Surse de informare – toate revizuirile implică întâlniri cu grupuri de studenți și organisme studențești reprezentative

Pentru asigurarea internă a calității

 - Experți – există universități unde studenții pot fi membri cu drepturi depline în organismele răspunzătoare pentru asigurarea calității
 - Parteneri consultativi – există universități unde organismele studențești reprezentative sunt consultate de către structuri responsabile cu asigurarea internă a calității
 - Surse de informare – oferă feedback despre diferite aspecte legate de învățare, predare sau viața studențească
 - ▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc.: oferiți exemple)*

Pentru asigurarea externă a calității:

 - Pe parcursul unui an academic complet, depinzând de perioada când sunt efectuate analizele Agenției pentru Asigurarea Calității

Pentru asigurarea internă a calității:

 - Pe parcursul unui an academic complet – dacă studenții sunt membri cu drepturi depline sau parteneri consultativi în cadrul organismelor de asigurare internă a calității
 - În timpul sau la sfârșitul cursului – pentru furnizarea de feedback despre învățare, predare și viața studențească în general
 - ▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*

Pentru asigurarea externă a calității:

 - Participarea ca membri cu drepturi depline în echipele de analiză
 - Supunerea spre examinare a proiectelor scrise ale studenților (SWS) către echipele externe de analiză
 - Furnizarea de feedback către echipele externe de analiză (prin intermediul grupurilor țintă sau completarea de chestionare)

Pentru asigurarea internă a calității:

 - Participarea ca membri cu drepturi depline sau parteneri consultativi în organismele de asigurare internă a calității (ex. participarea la întâlniri, contribuții aduse strategiilor, rapoarte, analize efectuate de către acele organisme, votarea asupra deciziilor despre asigurarea calității, etc.)
 - Furnizarea de feedback către diferite structuri interne (de ex metodele de predare și învățare, planurile de învățământ, serviciile de asistență studenți, etc)
 - Furnizarea de feedback despre învățământul superior (Sondaj național al studenților, Set de informații cheie)
 - Participarea la procese decizionale (ca membri cu drepturi depline)
 - Reprezentarea opiniilor studenților prin sindicat sau alt organism reeprezentativ
 - Contribuția la dezvoltarea învățării și predării (ex. prin furnizare feedback, participarea la procesul de schițare a cursurilor noi, etc.)

Surse: <http://www.qaa.ac.uk/partners/students>

<http://www.enqa.eu/indirme/papers-and-reports/workshop-and-seminar/Student%20involvement.pdf>

<http://www.qaa.ac.uk/partners/students>

<http://www.qaa.ac.uk/partners/students/our-review-methods/student-reviewers>

6 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: REPUBLICA BELARUS

Autor Gohar Hovhannisyan (ANSA)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
I ступень (Cursuri postliceale)	--	Certificat sau Diplomă de studii vocaționale sau specializate liceale	4-6 ani
II ступень (магистратура) (Licență)	--	I ступень (High educated specialist Degree)	1-2 ani

Cursuri Academice Postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Адъюнктура «Исследователь» (Postuniversitar/Master)	--	II ступень (магистратура) (Licență)	3-5 ani
Докторантура (Doctorat)	--	Адъюнктура «Исследователь» (Postuniversitar/Master)	3-5 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document)

Codul Republicii Belarus despre Educație (Кодекс Республики Беларусь об образовании 2011

<http://cis.rudn.ru/document/show.action;jsessionid=B894B7CAF5530180D7F3EA2618254DD5?document.id=2108>)

Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

Ministerul Educației din Republica Belarus (Министерством образования Республики Беларусь

<http://edu.gov.by>)

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **NU**

7 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: REPUBLICA MOLDOVA

Autor Gohar Hovhannisyan (ANSA)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Licența	17	DIPLOMA DE BACALAUREAT (Diplomă studii liceale/certificat)	3-4 ani (180- 240 credite transferabile) 5-6 ani pentru studii de medicină și farmacie (300-360 credite transferabile)
Master	--	Diploma licență	1.5-2 ani (90-180 credite transferabile)
Doctorat (Ph.D)	--	Diplomă Master sau de Studii Aprofundate	3 ani (180 credite transferabile); în general, 4 ani pentru studii medicină umană, medicină veterinară, științe agricole, biologie și farmacie

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Postdoctorat	--	Diplomă Doctorat	Max 3 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document)
Asigurarea Calității în Republica Moldova este definită în Codul Educației, art. 99 (<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=355156&lang=1>). Alte documente legale sunt:
 - Legea Educației (no. 547-XIII din 21.07.1995)
 - Legea despre evaluarea și acreditarea instituțiilor educaționale (No. 1257-XIII din 16.07.1997)
 - Regulament privind evaluarea și acreditarea instituțiilor educaționale (No. 423-XIV din 04.06 1999)
 - Regulament privind Sistemul de Management al Calității (2000)
 - Referințe conceptuale despre implementarea Sistemului de Management al Calității în instituțiile de învățământ superior (2009)
 - Strategia Națională de Dezvoltare din Republica Moldova 2012-2020

- Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

Pe data de 01.04.2015, Guvernul din Republica Moldova a aprobat organizarea și funcționarea lui ANACIP (Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Studiile Vocaționale <http://anacip.md/>). ANACIP va efectua evaluarea externă a procesului educațional. Aceasta va evalua planurile de învățământ din toate școlile tehnice vocaționale, universități și instituții de formare profesională și va oferi acreditarea instituțională.

De asemenea, AQAS (Agenția pentru Asigurarea Calității prin Acreditarea Programelor de Studii www.aqas.de) și ARACIS (Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior www.aracis.ro) operează în Republica Moldova.

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**
- **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință)
 - Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți :dați câteva exemple
Nicio informație disponibilă
 - Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple)
Nicio informație disponibilă
 - Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)
Studenții sunt implicați în structurile de guvernare ale agențiilor naționale de asigurare a calității, ca observatori în echipele externe de analiză, în redactarea rapoartelor de auto-evaluare, în procedurile de follow-up (sursa: Raportul Național privind implementarea Procesului de la Bologna 2012-2015, Republica Moldova)

8 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: ARMENIA

Autor Gohar Hovhannisyann (ANSA)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
Բակալավր (Licență)	--	Diploma de studii liceale	4 ani (180-240 credite transferabile) 5 ani pentru studii de Medicină și Agricultură (300 credite transferabile)
Մագիստրոս (Master)	--	Բակալավր (Diploma Licență)	1-2 ani (60-120 credite transferabile)

Cursuri academice postuniversitare	Vârsta minimă	Certificare necesară	Durata
(Postuniversitar/Studii aprofundate)	--	Մագիստրոս (Diploma Master)	3 ani
(Doctorat)	--	(Studii Postuniversitare)	

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

DATE GENERALE

- Există vreo lege/regulament și/sau standarde naționale despre asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, vă rugăm să dați detaliile necesare și sursa la care vă referiți (a se adăuga URL website/document)
Statutul privind Acreditarea de Stat a Instituțiilor de Nivel Terțiar și a Programelor Academice din Republica Armenia (URL: <http://www.anqa.am/en/Portals/0/STATUTE%20ON%20STATE%20ACCREDITATION.pdf>)

The Law of the RA on Higher and Post-Graduate Professional Education (URL: <http://studyinarmenia.org/html/1280.html>)

- LEGEA din Republica Armenia adoptată la 14 decembrie 2004 privind Educația de nivel Superior și Profesional Postuniversitar (add URL website/document)

Există vreo agenție de evaluare, la nivel național sau regional, care este desemnată să evalueze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă răspunsul este da**, furnizați detaliile necesare și sursa de referință (adăugați URL website/document)

Fundația Centrul Național Armean pentru Asigurarea Calității Formării Profesionale (URL: www.anqa.am/en/).

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ASIGURAREA CALITĂȚII

- Sunt studenții implicați în procesele de asigurare a calității? **DA**
- Dacă răspunsul este da**, vă rugăm specificați (adăugați sursa de referință)
 - Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți: dați câteva exemple)
Surse de informare – dreptul de a lua parte la discuții.

Ca experți, aceștia participă la procesul de acreditare (Sursa: ANQA Manualul de Acreditare ¹¹, Statutul privind Formarea Echipelor de Experți ¹²).

Membrii ai consiliului de administrație ANQA¹³

Membrii ai Comisiei de Acreditare (Sursa: Statutul privind formarea și funcționarea Comitetului de Acreditare)¹⁴

- ▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc.: oferiți exemple)*
Pe parcursul unui an academic, depinzând de lucrările lui ANQA.
- ▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*
Studentii sunt implicați în structurile de guvernare ale agențiilor naționale de asigurare a calității, ca membri cu drepturi depline în echipele externe de analiză, ca observatori în echipele externe de analiză, în pregătirea rapoartelor de auto-evaluare, în procedurile de follow-up și în procesul decizional pentru analizele externe (sursa: Raportul Național privind implementarea Procesului de la Bologna 2012-2015, Armenia).

INFORMAȚII SUPLIMENTARE DESPRE PARTICIPAREA STUDENȚILOR

(autor Nerses Gevorgyan - ASUE)

- ▶ *Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți: dați câteva exemple)*
 1. Participarea în asigurarea externă a calității (procesul de acreditare) în calitate de experți
 2. Participarea la asigurarea internă a calității în poziția de surse de informare (participarea în auto-evaluare și analiză a predării, învățării și estimarea eficienței prin intermediul chestionarelor)

REFERINȚE

¹¹ Sursă: <http://www.anqa.am/en/Portals/o/ANQA%20Accreditation%20Manual.pdf>

¹² Sursă: <http://www.anqa.am/am/%D4%B3%D5%B8%D6%80%D5%AE%D5%A8%D5%B6%D5%A9%D5%A1%D6%81%D5%B6%D5%A5%D6%80/%D4%B8%D5%B6%D5%A9%D5%A1%D6%81%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%A5%D6%80.aspx>

¹³ Sursă: <http://www.anqa.am/en/ANQA/StructureandStaff.aspx>

¹⁴ Sursă: <http://www.anqa.am/am/Portals/o/Havatarmagman%20karg-nor.pdf>

- ▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple)*
Aproximativ 2 săptămâni
- ▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*
 - Răspuns la chestionare
 - Participarea la auto-evaluare
 - Participarea la asigurarea externă a calității

INFORMAȚII SUPLIMENTARE DESPRE PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA YSAFA

(autor Yelena Baytalyan - YSAFA)

- ▶ *Nivelul de implicare (ex. surse de informare, experți: dați câteva exemple)*
Studenții participă la sondaje, interviuri și grupuri țință, efectuate de către Departamentul de Asigurare a Calității de la Academia de Stat de Arte Frumoase din Yerevan (YSAFA).

Unii dintre studenți participă la redactarea raportului de auto-evaluare a lui YSAFA.
- ▶ *Durata (ex. sfârșitul unui curs; în decursul unui an academic, etc: oferiți exemple)*
Sondajele și interviurile au loc pe parcursul întregului an. Există sondaje anuale și altele care sunt efectuate la 3-4 ani.

Exemple : Evaluare cursuri de către studenți, evaluarea resurselor și a serviciilor oferite de către Academie făcută de studenți.
- ▶ *Modalitățile (ex. răspuns la chestionarele instituționale scrise, participarea la audituri externe, etc.: oferiți exemple)*
În prezent, YSAFA pregătește un raport de auto-evaluare instituțională pentru a fi prezentat în scopul acreditării.

9 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: GEORGIA

Autor: Anush Gasparyan (ANQA)

INTRODUCERE

Pentru a îndeplini cerințele pachetului de lucru 2, Dev. 2.1, a fost efectuată cercetarea de birou.

Activitatea de cercetare a fost realizată pe baza documentelor, surselor legale și informațiilor existente pe site-urile web. Ca urmare a perioadei limitate în care trebuie efectuată munca de cercetare, baza acestei activități este considerată Legea Învățământului Superior din Georgia, sursele de informații de pe site-ul web al Ministerului Educației din Georgia și câteva documente, rapoarte privind proiectele TEMPUS.

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN GEORGIA

Sistemul de învățământ superior din Georgia cuprinde trei cicluri:

Ciclul I – Licență (240 credite);

Ciclul II – Master (120 credite);

Ciclul III – Doctorat (180 credite).

Absolvenții programelor de studiu din Ciclul I vor primi diploma de Specialist Autorizat (120 – 180 credite). Medicina, Stomatologia și Medicina veterinară (300 – 360 credite) sunt programe de studiu integrate, iar rezultatele învățării conduc la o calificare echivalentă cu o diplomă de Master.

După cum am menționat mai sus, sistemul de învățământ superior structurat pe trei cicluri a fost implementat în Georgia. Programe de studii masterale și doctorale au fost deja organizate în toate instituțiile de învățământ superior acreditate. Toți studenții sub nivelul doctoral sunt înscriși într-un sistem de învățământ structurat pe două cicluri (excepție făcând anumite specializări precum medicina). Au fost inițiate și cursuri de formare profesională, ca parte a programelor de studii de licență, destinate studenților interesați să-și dezvolte abilitățile practice. La absolvirea unui asemenea program, aceștia primesc o diplomă de la un specialist în domeniu. Acestor programe le corespund 120 până la 180 de credite, ce pot fi recunoscute pentru programele de licență, dacă studenții își continuă studiile. Programele de studii de licență nu pot cuprinde mai puțin de 240 de credite, în timp ce programele masterale au alocate 120 de credite, iar programele doctorale, 180 de credite. În plus, Medicina, Stomatologia și Medicina veterinară (300 – 360 credite) sunt programe de studiu integrate, iar rezultatele învățării conduc la o calificare echivalentă cu o diplomă de Master.

INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Instituțiile de învățământ superior din Georgia sunt următoarele:

- Colegiu – instituție de învățământ superior ce implementează programe de formare profesională sau / și doar programele din Ciclul I – programe de studii de licență;
- Instituție universitară – instituție de învățământ superior ce implementează programe de formare profesională (cu excepția programelor doctorale). Este necesar să organizeze Ciclul II de studii – programe de studii masterale;
- Universitate – instituție de învățământ superior ce implementează programe educaționale corespunzătoare celor trei cicluri de programe de studii.¹⁵

REFERINȚĂ

¹⁵ <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=131&lang=eng> MEG

DURATA CURSULUI ȘI CONDIȚII DE ADMITERE

Doar persoanele care au certificatul de studii recunoscut de stat ori cei care au un certificat echivalent au dreptul de a se înscrie la un program de studii de licență.¹⁶ Durata studiilor din Ciclul I este, de regulă, patru ani.¹⁷ O persoană care și-a finalizat studiile de licență sau are o diplomă echivalentă poate urma un program de master.¹⁸ O persoană care a obținut o diplomă de master ori un certificat echivalent, se poate înscrie la programe doctorale.¹⁹ Durata unui program de master este doi ani.²⁰ Studenții care au obținut diploma de master se pot înscrie la cursurile din Ciclul III de studii. Programele doctorale au o durată de trei ani și se finalizează cu susținerea unei teze care conduce la obținerea titlului de doctor.

Legea Învățământului Superior din Georgia nu specifică vârsta minimă de admitere în învățământul superior.

Cursuri universitare	Vârsta minimă	Documente necesare	Durata cursului
(Licență)	--	Diplomă de bacalaureat	4 ani, 240 credite
Master	--	Diplomă de licență ori echivalent	2 ani, 120 credite

Cursuri postuniversitare	Vârsta minimă	Documente necesare	Durata cursului
Doctorat	--	Diplomă de master	3 ani, 180 credite

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN GEORGIA: INFORMAȚII GENERALE

DATE GENERALE

Domeniul educațional georgian este reglementat de următoarele acte normative:

Legea Învățământului Superior din Georgia; Legea privind consolidarea calității educației în Georgia; Alte acte normative conexe.

ALOCAREA RESPONSABILITĂȚILOR

Principiul autonomiei instituțiilor de învățământ superior este stipulat în Legea Învățământului Superior din Georgia, ca unul dintre principiile de bază după care se ghidează sistemul național de învățământ superior. Conform noilor amendamente aduse Legii Învățământului Superior din Georgia (2011), statutul legal al instituțiilor de învățământ superior se schimbă, iar responsabilitățile autorităților de stat sunt stabilite în consecință. Există trei tipuri de instituții de învățământ superior: persoană juridică de drept public, persoană juridică de drept privat și persoană juridică fără scop patrimonial (acestea din urmă pot fi, de asemenea, înființate de stat). Legea definește funcțiile și responsabilitățile autorităților publice. Autoritățile publice au anumite responsabilități în sfera învățământului superior, astfel:

– Parlamentul Georgiei: definește principalele linii de acțiune privind politica și managementul în sectorul terțiar și adoptă acte normative corespunzătoare. – Guvernul Georgiei: stabilește subvențiile acordate pentru învățământul public și elaborează programe sociale și programe de stat în sfera învățământului superior; De asemenea, Guvernul poate acorda unei instituții de învățământ superior statutul de persoană juridică de drept public. Primul ministru numește directorii Centrului Național pentru Consolidarea Calității Educaționale și Centrului Național de Examinare. – Ministerul Educației și Științei: implementează o politică unitară în sfera învățământului superior; elaborează documente de bază ce reflectă indicatorii sistemului de învățământ superior; propune suma ce va fi alocată învățământului superior de stat. – Ministerul Culturii și Protecției Monumentelor și Ministerul

REFERINȚE

¹⁶ LAW OF GEORGIA ON HIGHER EDUCATION Chapter I General Provisions Article 48, 1.

¹⁷ <http://www.euroeducation.net/prof/goergco.htm>

¹⁸ *Id* at Article 48, 3

¹⁹ *Id* at Article 49, 1

²⁰ *Supra note 3*

Sportului și Tineretului: stabilesc actele normative ce reglementează sfera artelor frumoase și sportului și alocă fonduri în aceste domenii. Instituțiile de învățământ superior ce au statutul de persoană juridică de drept public sunt supuse unui control mai mare din partea Ministerului Educației și Științei: Ministerul Educației și Științei aprobă carta universităților publice, la propunerea membrilor Consiliului Reprezentanților; exercită control public asupra acestor instituții și aplică acte normative promulgate în sfera învățământului superior. În cazul persoanelor juridice fără scop patrimonial, înființate de stat, controlul guvernamental este redus considerabil. În același timp, instituțiile de învățământ superior, independent de forma legală, au dreptul de a elabora și aproba strategii de studiu, cercetare și activitate creativă, de a elabora și aproba reguli de recrutare a personalului, regulamentul de ordine interioară, de a alege organele de conducere și gestiona finanțele și bunurile. Autonomia oficială a instituțiilor de învățământ superior acordată prin lege se transformă într-o autonomie efectivă. Înființarea unui Consiliu al Rectorilor Instituțiilor de Învățământ Superior de Stat și a unui Consiliu al Rectorilor Instituțiilor de Învățământ Superior Privat în 2009 este un semn clar al încrederii de sine crescândă în cadrul instituțiilor de învățământ superior.

Organele de conducere ale instituțiilor de învățământ superior. Legea Învățământului Superior din Georgia (cap. IV) definește organele de conducere ale instituțiilor de învățământ superior ca persoane juridice de drept public. Noua legislație definește membrii facultății, studenții și profesorii ca actorii principali din învățământul superior. Rectorii instituțiilor de învățământ superior nu mai sunt numiți de către Președinte, ci sunt aleși de către membrii Consiliului Academic.²¹

LEGEA ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN GEORGIA

Această lege reglementează desfășurarea activităților educaționale și de cercetare din cadrul instituțiilor de învățământ superior din Georgia, principiile și procedura de management și finanțare a învățământului superior, stabilește regulile și procedura înființării, funcționării, reorganizării și lichidării unei instituții de învățământ superior precum și principiile ce stau la baza proceselor de autorizare și acreditare.

Articolul 3 din lege definește Scopurile Învățământului Superior. Punctul 2, litera d) reglementează dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității, ce cuprind sistemul de autorizare, sistemul de acreditare și serviciile de management (asigurare) a calității.²²

LEGEA PRIVIND DEZVOLTAREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI ÎN GEORGIA

Scopul acestei legi este definirea bazei legale a mecanismelor de dezvoltare a calității educației. Capitolul 2 reglementează organismul autorizat responsabil cu mecanismele de dezvoltare a calității educației, iar articolul 3 recunoaște Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educației ca organismul responsabil cu asigurarea calității în învățământul superior; articolul 5 definește principalele direcții ale activităților Centrului, precum susținerea îmbunătățirii procesului de dezvoltare a calității educației prin formularea de recomandări etc.²³

AGENȚIA PENTRU EVALUAREA ASIGURĂRII CALITĂȚII

Mecanismele de asigurarea calității, inclusiv autorizarea și acreditarea, sunt definite în legea adoptată cu privire la „Dezvoltarea calității educației (iulie 2010). Prin mecanismul autorizării, o instituție capătă statutul de instituție de învățământ superior, dacă îndeplinește standardele stabilite în anumite domenii. Standardele de autorizare se aplică în legătură cu: a) programele educaționale, b) baza materială și c) resursele umane. Statul recunoaște diplome eliberate doar de instituții de învățământ superior autorizate. Autorizarea se acordă pe o perioadă de cinci ani. Procesul de acreditare definește statutul (dreptul de a folosi certificatul recunoscut de stat) unei instituții de învățământ superior existente și / sau al unui program educațional. Scopul mecanismului acreditării este înlesnirea proceselor sistematice de autoevaluare a instituțiilor de învățământ superior. Urmărește îmbunătățirea calității educației prin respectarea standardelor de acreditare și a celor privind mecanismele de îmbunătățire a calității, sub aspectul programelor de studii.²⁴

REFERINȚE

²¹ European Commission

http://eacea.ec.europa.eu/tempus/participating_countries/overview/georgia_tempus_country_fiche_final.pdf

²² <http://eqe.ge/res/docs/2014120816000571585.pdf>

²³ <http://eqe.ge/res/docs/201412081600419310.pdf>

²⁴ Supra note 7

O autoritate publică specială – Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educației – a fost înființat în scopul asigurării proceselor de autorizare și acreditare. Funcționează în conformitate cu Standardele și Liniile de Acțiune pentru Asigurarea Calității în Zona Europeană a Învățământului Superior.

Persoana juridică de drept public – Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educației – a fost înființat pe data de 1 septembrie 2010, prin legea privind Consolidarea Calității Educației în Învățământul Superior din Georgia. Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educației este succesorul legal al Centrului Național pentru Acreditarea Instituțiilor de Învățământ Superior.

Ca urmare a amendamentelor la Legea Învățământului Superior din Georgia și la Legea privind Educația în General în Georgia, în septembrie 2010, licențierea obligatorie și acreditarea instituțională au fost înlocuite cu procedura de autorizare. Conținutul acreditării a fost, de asemenea, modificat – stabilește compatibilitatea unui program educațional cu standardele de acreditare și urmărește introducerea procesului de autoevaluare periodică în scopul îmbunătățirii calității educației și promovării în continuare a dezvoltării asigurării calității. Autorizarea este o procedură obligatorie pentru instituțiile de învățământ, în timp ce acreditarea este una voluntară.

Până în momentul implementării acestor amendamente, licențierea și acreditarea nu erau obligatorii pentru dobândirea statutului unei instituții de învățământ. Procedurile de licențiere erau administrate de Ministerul Educației și Științei din Georgia, iar cele de acreditare, de Centrul Național pentru Acreditarea Instituțiilor de Învățământ Superior.

Ministerul Educației și Științei din Georgia a lansat procedurile de acreditare instituțională în anul 2004, iar pe data de 27 martie 2006, persoana juridică de drept public – Serviciul de Stat pentru Acreditarea Instituțiilor Educaționale din Georgia, ulterior Centrul Național pentru Acreditarea Instituțiilor de Învățământ Superior, a fost înființată în acest scop prin ordinul nr. 222 al Ministerului Educației și Științei din Georgia. Centrul a fost autorizat să deruleze procedurile de acreditare la nivel instituțional și de program, în cadrul instituțiilor de învățământ general, vocațional și superior din Georgia.²⁶

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA PROCESUL DE ASIGURAREA CALITĂȚII

Potrivit Legii Învățământului Superior din Georgia, auto-guvernanța de care se bucură studenții le-a conferit dreptul de a avea un rol activ în managementul instituțiilor de învățământ superior. **Conform art. 45** din Lege, principiul auto-guvernării conferă următoarele drepturi:

- asigurarea implicării studenților în conducerea instituțiilor de învățământ superior,
- promovarea protecției drepturilor studenților,
- alegerea reprezentanților în Consiliul Facultății
- înaintarea de recomandări cu privire la îmbunătățirea sistemelor de management ale facultăților / instituției de învățământ superior și a calității condițiilor de studiu către Consiliul Facultății, Senat și Consiliul Academic și exercitarea altor drepturi, conform statutului.²⁷

Informații suplimentare furnizate de Andronie Mihai și Andronie Iustin (USH)

REFERINȚE

²⁵ *Id*

²⁶ <http://eqe.ge/eng/static/5/about-us>

²⁷ <http://eqe.ge/res/docs/2014120816000571585.pdf>

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA PROCESUL DE ASIGURAREA CALITĂȚII

- **Dacă da**, vă rugăm să specificați (adăugați sursa la care faceți referire) nivelul de implicare (de ex., sursele de informații, experți, etc.: furnizați câteva exemple)
 - Studenții sunt implicați într-un proces de evaluare sistematică a calității programelor și de administrare a acestor programe.
 - Studenții din întregul spectru universitar sunt implicați într-o măsură semnificativă, în proces prin sondaje online.
 - Rezultatele sondajelor (atât de ordin calitativ cât și cantitativ) sunt luate în considerare, în timp ce sunt planificate acțiuni de îmbunătățire a serviciilor educaționale.
 - Intervențiile sunt efectuate de grupuri orientate pe studenți pentru o analiză minuțioasă a aspectelor legate de furnizarea programelor de studiu și a serviciilor de administrare.
- *Momentul implicării (de ex.: la sfârșitul cursului; pe parcursul anului universitar, etc.: furnizați câteva exemple)*
 - La finalul unui semestru, de două ori într-un an universitar.
- *Modalități (de ex.: completând chestionarele scrise la nivel instituțional, participarea la proceduri de audit extern, etc.: furnizați exemple)*
 - Sondaje online, grupuri de interes, participarea la procesele de acreditare (de ex.: audit extern).

STUDIU DE CAZ

Autor: Anush Gasparian (ANQA)

Analiza sondajului destinat factorilor sociali interesați pe tema procesului de asigurare a calității în Georgia, Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educaționale, Tbilisi, 2013

Următorul sondaj a fost realizat în cadrul proiectului intitulat „Promovarea Internaționalizării și Comparabilității Procesului de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, în intervalul februarie – martie 2013

140 de studenți din toate cele patru instituții de învățământ superior partenere au participat la sondaj.

Chestionarele destinate studenților au vizat experiența acestora referitor la programele acreditate, așteptările lor și implicarea în procesul de asigurare a calității în cadrul unei instituții de învățământ superior. Au fost interogați studenți (67,4%), masteranzi (18,8%), licențiați în medicină (3,6%) și doctoranzi (10,1%). 97,8% dintre respondenți erau înscriși la programe de studiu acreditate. 84,7% dintre aceștia au afirmat că sunt familiarizați cu procedurile de acreditare a programelor și sunt conștienți de avantajele ce decurg din studiul în cadrul unui program educațional acreditat, în timp ce 15,3% dintre respondenți nu erau familiarizați cu procedurile de

acreditare a programelor. Sondajul a reflectat că studenții înțeleg clar procesul de acreditare și beneficiile aferente, 74,3% dintre participanți sunt familiarizați cu procedurile de autorizare a programelor educaționale, în timp ce 23,6% nu dețin informații despre autorizare. 83,1% au opinat că autorizarea este deosebit de importantă, în timp ce 10,3% au considerat că acest proces este important, iar mai puțin de 3% au răspuns că nu este important.

Majoritatea respondenților a susținut ideea că standardele pentru instituțiile de învățământ ar trebui stabilite de stat (78,3%), în timp ce doar 13,8% au arătat că nu prea știu cine ar trebui să stabilească standardele, iar 8% au considerat că nu statul ar trebui să se ocupe de acest lucru. Referitor la implicarea studenților în procesul de asigurare a calității, rezultatele au indicat un nivel scăzut în acest sens. 12,5% dintre respondenți au afirmat că se implică activ, în timp ce 87,5% au susținut că nu s-au implicat niciodată.²⁸

²⁸http://www.picqa.org/en/Portals/0/PicqaFiles/6_2%20NCEQE%20stakeholder%20surveys%20report%20final%203-%20onk.pdf

10 ANEXA

DATE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR: UCRAINA

Autor: Ella Karagulyan (ANQA)

A SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Studii universitare de scurtă durată	Vârsta minimă	Documente necesare	Durata cursului
Молодший спеціаліст- Specialist debutant (cursuri universitare nefinalizate)	--	Diplomă de Bacalaureat ²⁹ ori certificat de muncitor calificat	2-3 ani- 120-180 credite (3-4 ani pe baza certificatului de treapta I, liceu)

Studii universitare	Vârsta minimă	Documente necesare	Durata cursului
Бакалавр- Licență	--	Diplomă de specialist debutant ori Diplomă de Bacalaureat	3-4 ani- 180-240 credite (2-3 ani pe baza Diplomei de specialist debutant)
Спеціаліст- Specialist	--	Diplomă de Licență	1-1,5 ani - 60-90 credite (Programele de medicină și medicină veterinară au o durată de 5-6 ani și le sunt alocate 300-360 de credite)
Магістр- Master	--	Diplomă de Licență	1-2 ani - 60-120 de credite (Programele de medicină și medicină veterinară au o durată de)

Studii postuniversitare	Vârsta minimă	Documente necesare	Durata cursului
Кандидат наук- Doctorand în Științe (studii doctorale) torale)	--	Diplomă de specialist ori Diplomă de Master	3 ani
Доктор наук Doctor în Științe (studii post-doctorale)	--	Candidat la diploma în domeniul Științe	3 ani

B SISTEMUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

INFORMAȚII GENERALE

- Există vreo (vreun) lege / regulament și / sau standarde naționale care să reglementeze asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă da, vă rugăm**, furnizați detaliile necesare precum și sursa de referință (adăugați URL / document).

REFERINȚĂ

²⁹ Persoanele cu studii liceale treapta I se pot înscrie la programele educaționale și programele de formare profesională destinate specialiștilor debutanți, în același timp putând finaliza studiile liceale.

Vă aducem la cunoștință faptul că, în prezent, în Ucraina se implementează reforme structurale în sfera învățământului superior. Noua Lege a Învățământului Superior din Ucraina a intrat în vigoare în septembrie 2014, iar noul sistem de asigurare a calității este într-o fază preliminară (elaborarea regulamentelor, înființarea autorităților relevante, etc.)

Sistemul de asigurare a calității este reglementat în Secțiunea V (Asigurarea Calității în Învățământul Superior), art. 16 – 25 din Legea Învățământului Superior din Ucraina (în vigoare de la data de 6 septembrie 2014).³⁰

Potrivit art. 16 din Lege, sistemul de asigurare a calității în învățământul superior ucrainean cuprinde:

- sistemul pentru asigurarea calității activității educaționale și învățământului superior de către instituțiile de învățământ superior (sistemul de asigurare a calității interne);
- sistemul pentru asigurarea calității externe a activității educaționale din cadrul instituțiilor de învățământ superior și asigurarea calității învățământului superior;
- sistemul pentru asigurarea calității activității Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior și a instituțiilor independente pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior.

Agencia Națională pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior este un organism permanent, autorizat prin lege să implementeze politici publice în sfera asigurării calității în învățământul superior (art. 17 din Lege).

Competențele Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior sunt stabilite în art. 18 din Lege.

Art. 19 din Lege reglementează calitatea de membru al Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior. Ședințele Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior se pot derula dacă participă cel puțin două treimi din numărul membrilor. Toate hotărârile sunt luate cu votul majorității membrilor Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior. Membrii Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior îndeplinesc funcții ce le revin în baza acordurilor de drept civil pe care le-au încheiat. Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior poate implica instituțiile independente pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior, acreditate de aceasta, în procedura de acreditare a programelor de studii (art. 20 din Lege).

Conform art. 21 din Lege, comisiile de experți / domenii ale Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior sunt numite pe un mandat de 3 ani și sunt compuse din 9 până la 15 membri licențiați în domeniul respectiv sau cu experiență de minimum 5 ani în domeniu, cu excepția reprezentanților organismelor studențești autonome. Comisiile de experți / domenii pot include reprezentanți ai statului, angajatori, organizațiile și asociațiile lor, asociații profesionale, instituții de învățământ superior, instituții academice, Academia Națională de Științe din Ucraina, academii de științe autohtone / domenii, reprezentanți ai organismelor studențești autonome și experți internaționali.

O instituție independentă pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul superior este o organizație nonguvernamentală (instituție, agenție, birou, etc.), acreditată de Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, care are ca responsabilități evaluarea programelor educaționale, rezultatelor învățării și / sau instituțiilor de învățământ superior (unitățile organizaționale ale acestora), în scopul formulării de recomandări și sprijinirii instituțiilor de învățământ superior în organizarea unui sistem de asigurare a calității în învățământul superior și înaintării de propuneri Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior referitor la acreditarea programelor de studii (art. 23 din Lege).

Conform art. 24 din Lege, activitatea educațională în sfera învățământului superior este realizată de instituțiile de învățământ superior și instituțiile academice (pregătirea specialiștilor cu diplomă de Doctor în Filozofie) pe baza licențelor acordate de autoritatea executivă centrală în sfera învățământului și științei, conform procedurii stabilite de Cabinetul Miniștrilor din Ucraina, cu respectarea prevederilor legale. Pentru a obține licența pentru desfășurarea activității educaționale, un candidat trimite o cerere scrisă însoțită de opinia unui expert al Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior autorității executive centrale în sfera învățământului și științei. În termen de 10 zile lucrătoare, pe baza documentelor primite,

REFERINȚĂ

³⁰ Rezumatul textului Legii este disponibil în limba engleză, textul integral este disponibil exclusiv în ucraineană.

autoritatea executivă centrală în sfera învățământului și științei acordă instituției de învățământ superior în cauză licența pentru desfășurarea activității educaționale ori respinge cererea. Decizia de a nu acorda licența trebuie să fie fondată și să specifice prevederile specifice cu privire la desfășurarea activității educaționale cu care solicitantul nu se conformează. Licențele sunt acordate separat pentru fiecare specializare pe un termen de 10 ani și pot fi anulate exclusiv din considerente legale. Informațiile cu privire la emiterea și anularea licenței sunt înscrise în Baza de date Electronică Unică a Statului, la rubrica „Aspecte educaționale”. Procedura acreditării programelor educaționale este prevăzută în art. 25 din Lege.

Sursa: Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine on Higher Education | from 01.07.2014 № 1556-VII (Abstract text). (n.d.).

Retrieved May 15, 2015, from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/annot/en/1556-18>

[Rezumatul textului este disponibil în limba engleză].

Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine on Higher Education | from 01.07.2014 № 1556-VII (Page 1 of 6). (n.d.). Retrieved May 15, 2015, from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18> [disponibilă în ucraineană].

Există vreo agenție de evaluare la nivel național ori regional care se ocupă cu asigurarea calității în învățământul superior? **Dacă da**, vă rugăm, furnizați detaliile necesare precum și sursa de referință (adăugați URL / document).

Noua Lege a Învățământului Superior din Ucraina stipulează înființarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, ca un organism permanent, autorizat de lege să implementeze politici de stat în sfera asigurării calității în învățământul superior. Totuși, procesul de implementare a Legii este în faza preliminară: agenția este în curs de înființare, iar regulamentele sunt în curs de elaborare.

Începând de acum, sistemul ucrainean de asigurare a calității se implementează prin intermediul procedurilor de licențiere și acreditare. Departamentul de Licențiere, Acreditare și Echivalare a Diplomelor din cadrul Ministerului Învățământului și Științei din Ucraina este responsabil cu licențierea și acreditarea instituțiilor de învățământ superior. Alte organe guvernamentale implicate în procesul de control al calității învățământului superior sunt Comisia Publică de Acreditare, Comisia Supremă de Atestare, Inspectoratul de Stat pentru Instituțiile de Învățământ din Ucraina.

Sursa: Ministerul Învățământului și Științei din Ucraina. (n.d.). Extras pe 15 mai 2015 de pe <http://old.mon.gov.ua/en/>

DINZ. (n.d.). Extras pe 15 mai 2015 de pe <http://dinz.gov.ua/index/en>

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA PROCESUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII

- Se implică studenții în procesele de asigurare a calității? (DA/NU)

Noua Lege a Învățământului Superior din Ucraina definește implicarea studenților la nivelul asigurării calității externe (art. 21 din Lege).

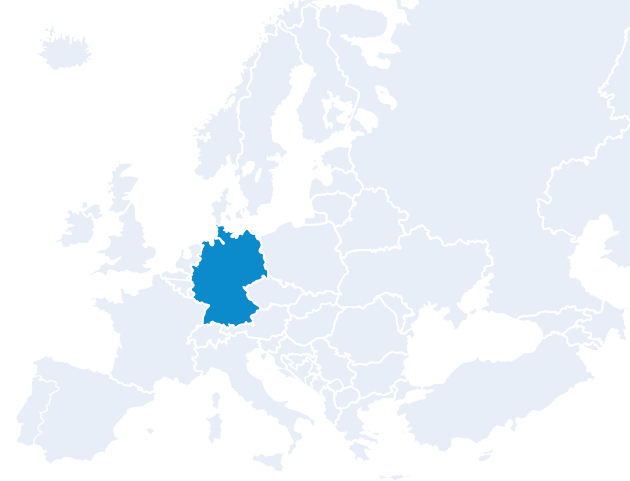
“Comisiile de experți / domenii pot include reprezentanți ai statului, angajatori, organizațiile și asociațiile lor, asociații profesionale, instituții de învățământ superior, instituții academice, Academia Națională de Științe din Ucraina, academii de științe autohtone / domenii, reprezentanți ai organismelor studențești autonome și experți internaționali.”

Unele rapoarte vizează implicarea studenților la nivelul asigurării calității interne, ce se materializează prin completarea chestionarelor. Totuși, sunt necesare informații suplimentare, în acest sens, ce pot fi furnizate de instituțiile de învățământ superior și de Departamentul de Învățământ Superior din cadrul Ministerului Învățământului și Științei.³¹

REFERINȚĂ

³¹ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/links/documents/HigherEducation_in_Ukraine_Russian.pdf

11 ANEXA: BUNE PRACTICI

GERMANIA

Autor: Cristi Popescu (ESU)

Țara în care se desfășoară practica:

Germania

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Uniunea Studenților Europeni, Chestionar cu privire la calitate destinat studenților: Înapoi la elementele de bază, 2012 <http://www.esu-online.org/asset/News/6068/QUEST-for-quality-for-students-publication-Part1.pdf>

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Nivel național, studenți din diferite state federale

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

fzs, uniunile studenților din statele federale, adunările generale ale programele de studiu din Germania

Relevanța pentru ESPAQ:

Demonstrează un bun exemplu de Grup de Studenți Experți în sfera Asigurării Calității foarte bine dezvoltat

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Din anul 2001, studenții implicați în sistemul de asigurare a calității din Germania fac parte dintr-un grup de experți. Grupul este singura structură legală care are dreptul de a numi studenți pentru fiecare post din cadrul sistemului german de asigurare a calității. Grupul este format din aproximativ 700 de studenți din trei organizații: fzs (uniunea națională a studenților din Germania), uniunile studenților din statele federale și adunările generale ale programelor de studiu din Germania. Răspunde de pregătirea studenților în vederea ocupării posturilor și de furnizarea activităților periodice pentru a le permite studenților să fie la curent cu toate informațiile și să-și împărtășească experiențele. Aproape toate programele de studiu sunt reprezentate de studenți în cadrul grupului, deși există anumite dezechilibre între ele.

Principalul organism al grupului este Adunarea Generală, ce cuprinde toți membrii. Adunarea Generală alege Comitetul Executiv, care este compus din trei până la cinci membri ce răspund de activitățile zilnice. Grupul are doi angajați responsabili cu interacțiunea și comunicarea cu agențiile, planificarea sesiunilor de studiu și de pregătire, numirea studenților pentru procedurile de evaluare a calității și cu finanțarea. Selectarea studenților pentru a participa la procedurile de evaluare a calității se face aleatoriu și cu respectarea principiului egalității de gen.

Informații suplimentare
Rolul studenților

Sunt singurii care organizează și conduc activitatea Grupului de Studenți Experți în sfera Asigurării Calității

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Doar studenți, împreună cu personalul angajat

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Nu există informații în acest sens

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Numărul mare de studenți ce fac parte din grup este implicat activ în procesele de asigurare a calității în cadrul propriilor universități ori în evaluările externe

ROMÂNIA

Autor: Cristi Popescu (ESU)

Țara în care se desfășoară practica:

România

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România – Dragoș Dumitru, Secretar General

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Nivel național, studenți din diverse instituții de învățământ superior din România

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR), Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS)

Relevanța pentru ESPAQ:

Demonstrează un exemplu despre cum poate fi îmbunătățită calitatea implicării studenților în procesele de asigurare a calității

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Studenții din România au propriul Grup de Studenți Experți în sfera Asigurării Calității, condus de ANOSR. Pentru a dobândi calitatea de membru al acestui grup, fiecare student trebuie să participe la un program de pregătire organizat de ANOSR, în cadrul căruia participanții învață mai multe despre Procesul Bologna, cadrul național pentru Asigurarea Calității, practicile legate de asigurarea calității interne și externe, iar la final, simulează o evaluare externă a universității care organizează programul de pregătire (ce include vizite, discuții cu actorii interesați, cercetare de birou cu privire la documentele oficiale și întocmirea unui raport la final).

Programul de pregătire durează 4 până la 6 zile, iar participanții sunt evaluați de membrii ANOSR, care vor lua în considerare performanța acestora în cadrul programului de pregătire, gradul de implicare în procesul de simulare a evaluării externe și modul de întocmire a raportului final. Pe baza evaluării, cei mai buni participanți sunt selectați să facă parte din echipele de evaluare externă pentru următoarele procese de evaluare a calității, organizate de ARACIS sau de alte agenții de asigurare a calității.

Programul de pregătire este organizat anual de ANOSR, cu sprijinul ARACIS și al unei instituții de învățământ superior. Programul este destinat oricărui student român. Informații despre program sunt disponibile pe site-ul web al ANOSR și pe canalele publice de comunicare. Conținutul programului este întocmit în întregime de membrii ANOSR, care se ocupă deopotrivă de selecția participanților.

Informații suplimentare

Rolul studenților

Studenții, cu sprijinul ANOSR, organizează conținutul programului de pregătire, răspund de publicarea apelului de participare, selectează cele mai bune aplicații și facilitează sesiunile de pregătire. Întregul proces este condus de ANOSR, în timp ce ARACIS și instituțiile de învățământ superior gazdă furnizează resursele necesare.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Reprezentanții studenților, membrii Biroului de Conducere ANOSR (pentru organizarea și coordonarea programului de pregătire), membrii personalului administrativ al ARACIS (pentru chestiunile de ordin financiar), membrii personalului administrativ și academic al instituției de învățământ superior (în timpul simulării)

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Participanții sunt monitorizați și evaluați de către membrii ANOSR. La finele proiectului, are loc o întâlnire între membrii ANOSR și cei ai ARACIS, în cadrul căreia membrii ANOSR prezintă un raport cu privire la programul de pregătire, inclusiv feedback-ul participanților, care trebuie să completeze un chestionar, la sfârșitul programului.

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Programul de pregătire ajută studenții să aibă o prestație bună în cadrul proceselor de evaluare externă a calității. Au la dispoziție toate informațiile necesare referitor la modul de organizare a unui proces de evaluare externă și devin mai încrezători, în calitate de membri cu drepturi depline ai echipelor de evaluare. Pe de altă parte, învață mai mult despre Standardele și Liniile Directoare la nivel european și despre metodologia națională pentru asigurarea calității și se pot implica mai mult în procesele de asigurare a calității interne în cadrul universității unde studiază.

ROMANIA

Authored by Andronie Maria, Fainisi Florin, Barbalata Stefan (SHU)

Țara în care se desfășoară practica:

România

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Reguli și proceduri incluse în Manualul Calității, elaborat la nivelul universității
www.spiruharet.ro www.edu.ro

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Dezvoltarea serviciilor educaționale oferite de facultăți și de universitate

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

Conducerea Universității și ARACIS (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior), Ministerul Educației și Cercetării

Relevanța pentru ESPAQ:

Contribuie la îmbunătățirea calității învățământului superior prin adaptarea serviciilor educaționale oferite studenților în scopul dezvoltării de competențe specifice

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Elaborarea și implementarea unei proceduri de evaluare a gradului de satisfacție a studenților referitor la mediul de învățare / dezvoltare oferit de universitate.

Descriere:

Sondajele realizate la nivelul fiecărei facultăți pentru a cunoaște opiniile studenților cu privire la mediul de învățare / dezvoltare oferit de universitate și la traseul educațional propriu. În acest sens, sunt aplicate chestionarele incluse în procedura pentru evaluarea gradului de satisfacție a studenților.

Membrii Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității aplică chestionarele, iar membrii fiecărui departament centralizează rezultatele și formulează concluziile pe care le prezintă echipei de management al facultății, pe baza cărora stabilesc măsuri de îmbunătățire continuă a mediului de învățare / dezvoltare și a traseului educațional propriu. Membrii Departamentului IT își oferă sprijinul în direcția încărcării chestionarelor pe platforma e-Learning Blackboard și centralizării electronice a rezultatelor.

Informații suplimentare

Rolul studenților

Răspunzând la întrebările din chestionar, fiecare student face o apreciere obiectivă cu privire la mediul de învățare / dezvoltare oferit de universitate. Prin implicare activă în procesul de implementare a procedurii, studenții, ca membri ai Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității, la nivel de facultate, garantează validarea și interpretarea rezultatelor.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Membrii personalului academic, membrii personalului tehnic și administrativ, factori decizionali, studenți, membrii Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității, membrii Departamentului de Management al Calității al USH, membrii Consiliului Departamentului Programe de Studiu, membrii Consiliului Facultății, membrii Departamentului IT, Prorectorul responsabil cu calitatea în învățământul superior

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Procesul de implementare corectă a *Procedurii pentru evaluarea gradului de satisfacție a studenților* privind mediul de învățare / dezvoltare este monitorizat permanent de membrii Comisiei de Audit Intern a Senatului și de membrii Comisiilor de la nivelul facultăților, de Senatul USH, prin intermediul Comisiilor sale specializate și de membrii Departamentului de Management al Calității al USH

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Valoarea sporită a activității de practică pentru consolidareaparticipării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior derivă din implementarea corectă a *Procedurii pentru evaluarea gradului de satisfacție a studenților*, prin contribuția semnificativă în direcția îmbunătățirii calității în învățământul superior prin îmbunătățirea condițiilor de învățare / dezvoltare oferite de universitate

FINLAND

Autor: Cristi Popescu (ESU)

Țara în care se desfășoară practica:

Finland

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Uniunea Studenților Europeni, Chestionar cu privire la calitate destinat studenților: Înapoi la elementele de bază, 2012
<http://www.esu-online.org/asset/News/6068/QUEST-for-quality-for-students-publication-Part1.pdf>

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Nivel național, Consiliul Finlandez de Evaluare a Învățământului Superior (FINHEEC) și 9 universități și universități de științe aplicate

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

Consiliul Finlandez de Evaluare a Învățământului Superior (FINHEEC)

Relevanța pentru ESPAQ:

Demonstrează un exemplu despre cum pot fi susținute instituțiile de învățământ superior în direcția dezvoltării mai multor sisteme de asigurare a calității orientate pe student

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Ca urmare a implementării Procesului Bologna și a adoptării primelor Standarde și Linii de Acțiune Europene în anul 2005, toate universitățile finlandeze au adoptat sisteme de asigurare a calității. Pentru a sprijini universitățile în direcția dezvoltării mai multor sisteme de asigurare a calității orientate pe nevoile studenților, FINHEEC a organizat, în toamna anului 2005, un proiect de pregătire destinat unui număr de 9 universități și universități de științe aplicate. Instituțiile de învățământ superior au depus eforturi pentru a dezvolta modele inovative privind rolul studenților în propriile contexte, iar programul de pregătire a relevat faptul că sistemele de asigurare a calității din cadrul universităților pot cuprinde multe tipuri de participare a studenților.

Informații suplimentare
Rolul studenților

2 membri cu drepturi depline (din 12) ai FINHEEC sunt studenți, reprezentând cele două uniuni ale studenților din Finlanda (SYL – ce reprezintă studenții în universități și SAMOK – ce reprezintă studenții în universitățile de științe aplicate). Astfel, studenții erau implicați în programul de pregătire și furnizau feedback.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Membri FINHEEC și membrii personalului academic și membrii personalului tehnic precum și factori decizionali în sfera asigurării calității în cadrul celor 9 universități.

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Nu există informații în acest sens.

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Programul de pregătire a sporit gradul de conștientizare în cadrul instituțiilor de învățământ superior, cu privire la rolul participării studenților în procesele de asigurare a calității interne și le-a ajutat să găsească moduri creative de a implica studenții în propriile contexte la nivel local.

PORTUGALIA

Autor: Laura Fedeli (UNIMC)

Țara în care se desfășoară practica:

Portugalia

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

http://www.forumgestaoensinosuperior2011.ul.pt/docs_documentos/15/paineis/08/ma_ms_cc.pdf

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Universitatea din Coimbra (UC)

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

UC în colaborare cu factorii sociali interesați la nivel intern și extern

Relevanța pentru ESPAQ:

În anul 2014, UC a primit o distincție pentru recunoașterea Excelenței – Sistemul portughez al calității. Rol relevant al participării studenților UC în procesele de asigurare a calității

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Universitatea din Coimbra este o instituție de referință la nivel European, întrucât este recunoscută ca fiind universitatea portugheză care îndeplinește standardele în sfera calității. UC a elaborat un plan strategic pentru intervalul 2011 – 2015, iar în cadrul misiunii sale de cercetare, predare și transfer al cunoașterii, o mențiune specială este atribuită predării și evaluării calității predării. Printre inițiativele specifice se numără și interesul UC referitor la participarea și implicarea studenților.

Au fost create instrumente de monitorizare și asistență a procesului de evaluare, în vederea integrării diverselor acțiuni într-un sistem de management al calității.

Un document de referință elaborat în cadrul UC este Manualul Calității, care cuprinde un capitol special, dedicat calității în activitatea de studiu (procesul de predare / învățare) (vezi, de ex., căsuța portocalie din imagine „Managementul calității procesului de predare / învățare”).

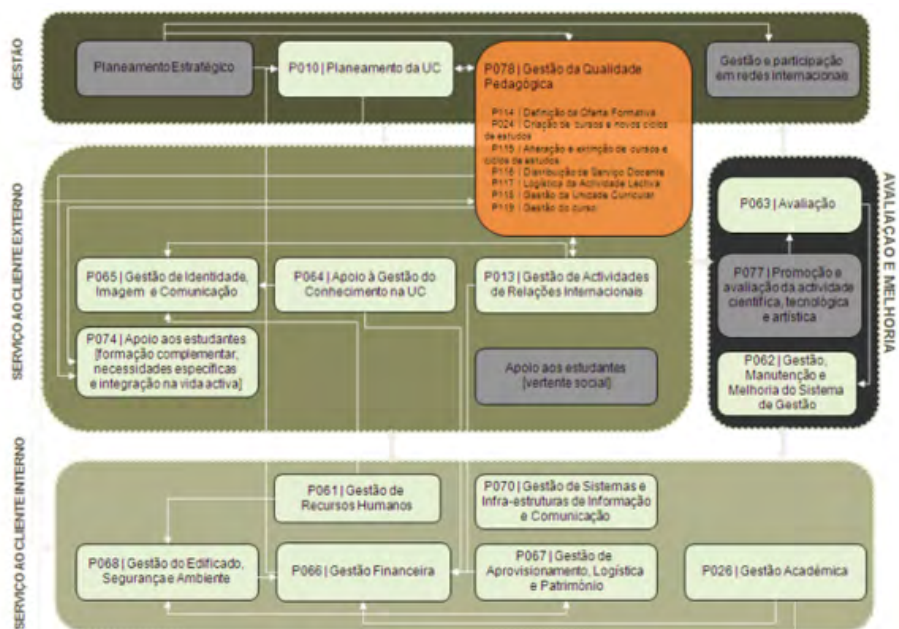

Figura 1. Mapa de macro-processos da Universidade de Coimbra

Informații suplimentare

Rolul studenților

Discuțiile cu profesorii și studenții, analizarea informațiilor furnizate de aceștia constituie un aspect relevant al sistemului calității. Procedura de audit intern este organizată în fiecare semestru și implică membrii personalului din diverse specialități. Chestionarele scrise, întocmite în vederea evaluării cursurilor se aplică la Ciclurile I și II de studii.

Studenții au colaborat cu membrii personalului unităților de învățământ superior, împărțind un rol relevant în dezvoltarea unui sistem al calității procesului de predare / învățare precum și în procesul de revizuire ulterioară, când sunt analizate și discutate informațiile strânse.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Membrii personalului academic, studenți, factori sociali interesați de la nivel intern și extern.

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Chestionarele scrise și activitățile de revizuire ulterioară (discuție, analiză, analiza SWOT).

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Valori atribuite feedback-ului furnizat de studenți la rubrica întrebări și comentarii. Implicarea continuă a studenților în procesul de analiză.

SERBIA

Autor: Andronie Mihai, Andronie Iustin (USH)

Țara în care se desfășoară practica:

Serbia

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Legea Învățământului Superior din Serbia

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Practica este organizată în cadrul fiecărei instituții ori unități de învățământ superior, conform Legii Învățământului Superior din Serbia

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

Practica este promovată la nivel național prin Legea Învățământului Superior din Serbia

Relevanța pentru ESPAQ:

Existența unui Consiliu al Studenților care să-i reprezinte pe aceștia la nivelul instituției / unității de învățământ superior.

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Potrivit prevederilor Legii Învățământului Superior din Serbia, Consiliul Studenților are următoarele atribuții:

- Consiliul Studenților este organismul ce funcționează în cadrul unei instituții de învățământ superior și a unei unități de învățământ superior, care are în componență un organism administrativ și studenți înscriși.
- Modalitatea de alegere a membrilor Consiliului Studenților precum și numărul acestora sunt prevăzute în Statutul unei instituții de învățământ superior.
- Dreptul de a alege membrii Consiliului Studenților și dreptul de a fi ales în această calitate pot fi exercitate de toți studenții dintr-o instituție și / sau unitate de învățământ superior înscriși în anul universitar în care au loc alegerile.
- Membrii Consiliului Studenților sunt aleși pe o perioadă de un an.
- Membrii Consiliului Studenților sunt aleși în luna aprilie a fiecărui an, prin vot secret și direct.
- Sub aspectul exercitării drepturilor și protejării intereselor studenților, Consiliul Studenților selectează și refuză să selecteze reprezentanții studenților pentru a fi numiți în organismele unei instituții și / sau unități de învățământ superior.
- De asemenea, Consiliul Studenților selectează și refuză să selecteze reprezentanții studenților pentru a fi numiți în organismele altor instituții în care studenții sunt reprezentați, în conformitate cu prevederile Statului instituției.

Consiliul Studenților poate reprezenta interesele studenților referitor la asigurarea calității, la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior.

Informații suplimentare

Rolul studenților

Studenții își pot reprezenta singuri interesele cu privire la asigurarea calității, la nivelul instituției în care învață.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Studenții în colaborare cu membrii conducerii instituției de învățământ superior.

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Feedback-ul studenților poate fi transmis prin reprezentanții lor (Consiliul Studenților), persoanelor responsabile cu asigurarea calității la nivel instituțional.

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Valoarea sporită a activității de practică constă în faptul că studenții pot fi reprezentați în organele de conducere ale instituțiilor de învățământ în care sunt înscriși.

În Consiliul Studenților nu sunt dezbătute exclusiv chestiuni legate de asigurarea calității, ci și alte probleme cu care se confruntă studenții.

GEORGIA

Autor: Andronie Mihai, Andronie Iustin (USH)

Țara în care se desfășoară practica:

Georgia

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

Site-ul web al Centrului Național pentru Consolidarea Calității Educației: <http://eqe.ge/eng/>

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Comisii de experți în sfera acreditării, în momentul efectuării vizitei în scopul acreditării

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

Centrul Național pentru Consolidarea Calității Educației, prin comisia de acreditare proprie

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

În componența Comisiei de experți în sfera acreditării se regăsesc un student și un angajat al Centrului Național pentru Consolidarea Calității Educației, iar în cazul acreditării unui program educațional, este inclus și un reprezentant al asociației profesionale respective. În acest fel, studenții pot participa la procesele de acreditare a programelor de studiu.

Studenții și membrii personalului unei instituții de învățământ superior pot fi intervievați în timpul unei vizite efectuate în scopul acreditării. În acest fel, studenții își pot exprima opiniile referitor la procedurile de asigurare a calității implementate în cadrul instituției.

Informații suplimentare
Rolul studenților

Studenții care fac parte din comisiile de acreditare pot fi intervievați în procesul de acreditare.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Studenți, alți membri ai comisiei de acreditare, angajați ai Centrului Național pentru Consolidarea Calității Educației, etc.

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Informațiile sunt furnizate din punctul de vedere al studenților, pe parcursul procesului de acreditare a programelor de studiu.

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Programele de studiu acreditate sunt adaptate la cerințele studenților.

ARMENIA

Autor: Gohar Hovhannisyan (ANSA)

Țara în care se desfășoară practica:

Armenia

Sursa de informații (de ex., site web, articol, persoane de contact, etc.)

http://media.asue.am/upload/HPTH_inqnaverlucutyun.pdf
(Autoanaliza capacității instituționale a ASUE)

Contextul dezvoltării (ce instituție de învățământ superior, curs, etc.)

Universitatea Publică de Științe Economice din Armenia (ASUE)

Promotor (Asociație, Agenție, Minister, etc.)

ASUE în colaborare cu factorii sociali interesați de la nivel intern și extern

Rezumat (scurtă descriere a practicii, inițiativa, etc.)

Autoanaliza capacității instituționale realizată în anul 2014, relevă toate punctele slabe în cadrul sistemului de asigurare a calității și, cu precădere, în sfera implicării studenților. Analiza SWOT a indicat faptul că unul dintre punctele slabe în cadrul sistemului de asigurare a calității al ASUE este mecanismul deficitar al participării studenților în procesele de asigurare a calității, fiind trecut pe lista aspectelor ce necesită îmbunătățiri. ASUE intenționează să extindă participarea studenților în cadrul sistemului de asigurare a calității.

ASUE a penetrat tărâmul asigurării calității odată cu emiterea Hotărârii Temporare cu privire la Asigurarea Calității Interne în Învățământul Profesional, în 2008. De atunci, prevederile hotărârii au suferit modificări, pe baza rezultatelor multor sondaje și discuții în rândul studenților și profesorilor din cadrul ASUE. În acest timp, sistemul de asigurare a calității a fost îmbunătățit. Universitatea colaborează cu factori sociali interesați atât de la nivel intern cât și extern. Angajații sunt implicați în procesul de dezvoltare a programelor de studiu. De asemenea, universitatea realizează, periodic, sondaje în rândul absolvenților.

ASUE a elaborat un plan strategic de dezvoltare pentru intervalul 2012 – 2016, iar în cadrul misiunii sale de cercetare, predare și transfer al cunoașterii, o mențiune specială este atribuită predării și evaluării calității predării. Unul dintre cele mai importante aspecte este implementarea sistemului de management al calității în cadrul universității precum și a procedurilor de audit intern și extern periodic al programelor de studiu. De asemenea, ASUE se axează pe participarea și implicarea studenților, aspect definit clar în Manualul de asigurare a calității (document ce conține îndrumări în sfera educațională), publicat în 2013 (http://media.asue.am/upload/VORAKI_DZERNARK.pdf).

Informații suplimentare

Rolul studenților

Unii studenți sunt interesați de procesele de asigurare a calității, încearcă să se implice și consideră acest aspect ca fiind important. Însă alții, care formează majoritatea, nu sunt motivați să participe. Cauza poate fi lipsa informațiilor referitor la conceptele esențiale ale Procesului Bologna și sistemului de asigurare a calității.

Persoane implicate (de ex., personal academic, personal tehnic și administrativ, factori decizionali, etc.)

Membrii personalului academic, studenți, factorii sociali interesați de la nivel intern și extern.

Implementarea procesului de monitorizare / evaluare și / sau feedback structurat

Chestionarele scrise și activitățile de revizuire ulterioară (discuție, analiză, analiza SWOT).

Valoare sporită a activității de practică pentru consolidarea participării studenților în procesele de asigurare a calității în învățământul superior

Practica arată necesitatea dezvoltării unui sistem pentru consolidarea gradului de implicare a studenților. Acest aspect va fi inclus în planurile strategice viitoare.

CREȘTEREA PARTICIPĂRII STUDENȚILOR ÎN PROCESUL DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR DIN ARMENIA (ESPAQ)

Proiectul ESPAQ are ca obiectiv una dintre provocările de bază ale învățământul superior din Armenia (calitatea furnizării și a rezultatelor acesteia), prin angajarea studenților în procesele de asigurare a calității (QA) și de îmbunătățire a experiențelor de învățare. Cu ajutorul consorțiului de proiect, vor fi explorate motivația și barierele studenților armeni în participarea acestora la procesul de asigurare a calității pe diferite niveluri.

Proiectul își propune să îmbunătățească condițiile de implicare a studenților prin creșterea gradului de conștientizare a rolului lor cu privire la importanța participării active în comunitatea academică prin acordarea de sprijin în consolidarea capacității și sugerând schimbări relevante la nivelul legislației sau a regulamentelor instituțiilor de învățământ superior.